

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 10. 12. 2013
Čj. ČTÚ-127 154/2013-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písmene b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písmene b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/7/12.2013-9,

trh č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích¹ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podniky s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie (dále jen „EU“) v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje:

- a) stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu následující subjekty podnikající v elektronických komunikacích:

Telefónica Czech Republic, a.s., se sídlem Praha 4 - Michle, Za Brumlovkou 266/2, PSČ 14022, IČ: 60193336,

T-Mobile Czech Republic a.s., se sídlem Praha 4, Tomíčková 2144/1, PSČ 14900, IČ: 64949681,

Vodafone Czech Republic a.s., se sídlem Praha 10, Vinohradská 167, PSČ 10000, IČ: 25788001;

Air Telecom a.s., se sídlem Praha 8 - Karlín, Křižíkova 237/36a, PSČ 18600, IČ: 24262137.

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4.

- b) zrušit stanovení podniku s významnou tržní silou níže uvedenému subjektu podnikajícím v elektronických komunikacích:

MobilKom, a.s., se sídlem Praha 8 - Karlín, Křižíkova 237/36a, PSČ 18600, IČ: 48171000;

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

(1) Úřad navrhuje uložit podnikům s významnou tržní silou podle článku 2, písm. a) povinnosti podle § 51 odst. 5, písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména
  1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
  2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
  1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
  2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání.
  3. Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.
- d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

(2) Nad rámec povinností podle odstavce 1 Úřad navrhuje uložit společností Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. podle § 51 odst. 5, písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy i povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;

Článek 4
Uplatnění regulace cen

Analýza prokázala, že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů v případě, kdy by u všech podniků s významnou tržní silou uvedených v článku 2, písm. a) nebyla uplatněna symetrická regulace ceny za službu terminace volání ve veřejných mobilních telefonních sítích. Nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písm. a) až e) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě.

Článek 5
Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“);
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických informací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2012-4 (dále jen „Opatření“).

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice

o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací.

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací;
- Doporučení Komise 2007/879/ES ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Doporučení o relevantních trzích“);
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406) („Vysvětlující memorandum“);
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy;
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“);
- Doporučení Komise 2009/396/ES ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU („Doporučení komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU“).

1.2 Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve čtyřech etapách:

a) test tří kritérií

Relevantní trhy pro účely ex ante regulace musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) trh v přiměřeném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži,
- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Cílem testu tří kritérií je určení, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy.

Pokud není splněn test tří kritérií, nelze trh považovat za relevantní. Uplatnění regulace ex ante není možné a Úřad na tomto trhu regulaci ex ante neuplatní. Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání.

Pokud je test tří kritérií uplatněn, je nejprve provedeno vymezení relevantního trhu, na kterém je test aplikován, a to v souladu s bodem b).

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

b) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

c) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt (y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Úřad stanoví subjekt s významnou tržní silou na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad zohledňuje současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

d) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

- a) prosazování hospodářské soutěže,
- b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,
- c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

- a) analyzování cílů ex ante regulace,
- b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,
- c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního nebo zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřením.

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad při definování jednotlivých relevantních trhů pro účely ex ante regulace provádí jejich vymezení z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a mohou být nahrazeny v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tj. i takové služby, která představuje alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu. Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5–10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo toho, aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, Úřad zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech

svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zdali některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad pokud zjistí, na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad prokazuje existenci významné tržní síly na základě kombinace těchto kritérií, která však při samostatném posouzení nemusejí být vždy zcela určující.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tzn., že pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter respektive váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, která vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům resp. skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC² (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

---

² WACC (Weighted Average Cost of Capital - vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přinášejí provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti

může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

b) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

c) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami

vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Metodika byla pro účely této analýzy, vzhledem k rozvoji teorie i praxe posuzování společné významné tržní síly v Evropské unii i v ČR a vydání Vyhlášky, upravena. Úřad považuje za rozhodující pro oblast elektronických komunikací splnění kritérií uvedených ve Vyhlášce. Za zásadní považuje rovněž aplikaci kritérií používaných v soutěžním právu, tzv. kritéria „Airtours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské Unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevýhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrožit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské Unie ve věci Impala (C- 413/06 P)³.

Úřad tedy bude nejprve zkoumat splnění uvedených podmínek.

---

³ Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu.

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly musí Úřad dále brát dle Vyhlášky následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově příchozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákaní vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí pouzí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Uvedený výčet kritérií podle § 1 odst. 2 Vyhlášky je ovšem toliko demonstrativní. Úřad tak může brát a bere v potaz i další faktory, jako je například již zmíněná transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Krom toho Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní

změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) **Vývoj tržních podílů:** dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) **Míru ziskovosti:** vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) **Existenci cenových rozdílů:** daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.
- d) **Úroveň poptávky:** je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.
- e) **Míru inovace:** nevyužívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou (viz příloha) a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,

- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt resp. subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích“, který je označen jako trh č. 7 v souladu s čl. 2 Opatření.

Poslední opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/7/09.2009-11, trh č. 7 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích, nabylo účinnosti dne 17. října 2009.

Na základě tohoto opatření obecné povahy Úřad stanovil podnikem s významnou tržní silou společností: MobilKom, a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (nyní Telefónica Czech Republic, a.s.), T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

Všem stanoveným podnikům s významnou tržní silou Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil soubor povinností podle § 51 odst. 3 písm. a) a b) Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010).

Společnostem Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s. Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil dále povinnosti podle § 51 odst. 3 písm. c), d) a f) Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010). Těmto společnostem Úřad uložil povinnost související s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v jejich telefonních sítích tak, aby nebyly překročeny Úřadem stanovené maximální ceny.

Úřad pro účely sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu zpracoval dotazník pro mobilní síť, který přidělil na svém portále vyhrazeném pro elektronický sběr dat <https://monitoringtrhu.ctu.cz/ctu> dotčeným subjektům dle evidence podnikatelů vedené Úřadem.

Úřad obdržel vyplněné dotazníky za období v letech 2009–2012, tj. od poslední analýzy do termínu zpracování nové analýzy, od čtyř podnikatelských subjektů, které poskytují službu ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, návrh případného stanovení podniku s významnou tržní silou a návrh případného uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad provedl sběr dat a potřebných informací a zpracoval návrh analýzy, který byl prodiskutován se zástupci asociací operátorů. Dále byla provedena veřejná konzultace v souladu se Zákonem.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,

- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající, neboť byla získána od všech dotčených podnikatelských subjektů, které působí na analyzovaném velkoobchodním trhu.

2. Definování relevantního trhu

2.1 Věcné vymezení

Relevantní trh je v souladu s Opatřením definován jako trh ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Trh zahrnuje tu část přenosu hlasového volání, která je vymezena ústřednou, na které je možno poskytovat propojení do jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítí, a koncovým bodem veřejné mobilní telefonní sítě.

Veřejnou mobilní telefonní síť se pro účely tohoto vymezení rozumí taková komunikační síť, která v koncovém bodě této sítě umožňuje poskytovat mobilní veřejně dostupnou telefonní službu. Za mobilní veřejně dostupnou telefonní službu se považuje taková služba, která je poskytována za pohybu, bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní telefonní sítě).

V souladu s definicí tohoto relevantního trhu je za ukončení hlasového volání považován pouze případ, kdy se jedná o veřejně dostupnou telefonní službu.

Jedná se tedy o relevantní trh elektronických komunikací pro podnikatele zajišťující veřejně mobilní telefonní síť na základě oprávnění k využívání rádiových kmitočtů, zejména prostřednictvím technologií GSM, UMTS, CDMA a LTE, a poskytující na nich veřejně dostupnou mobilní telefonní službu koncovým uživatelům. Přenos volání je realizován prostřednictvím mobilní přístupové sítě využívající rádiové kmitočty, přidělené podle Plánu využití rádiového spektra na základě použité technologie⁴.

Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul služby mobilní terminace (ukončení volání) poskytované na velkoobchodní úrovni třetím stranám, to je terminaci v rámci národního propojení sítí a terminaci příchozího mezinárodního provozu (tj. mezinárodní terminaci předávanou v bodech propojení na území České republiky), rovněž tak i terminaci v rámci vlastní sítě (samozásobení).

Na základě výše uvedeného Úřad identifikoval níže uvedené subjekty, které působí na velkoobchodním trhu mobilní terminace:

---

⁴ Viz <http://www.ctu.cz/predpisy-a-opatreni/plan-vyuziti-radioveho-spektra.html>

Tabulka č. 1: Seznam operátorů, kteří byli zařazeni na relevantní trh

Air Telecom a.s. ⁵
Telefónica Czech Republic, a.s.
T-Mobile Czech Republic a.s.
Vodafone Czech Republic a.s.

Provozovatelé sítí GSM a UMTS jsou shodní s poskytovateli služeb těchto sítí, jedná se o společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (dále jen „Telefónica“), T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „T-Mobile“) a Vodafone Czech Republic a.s. (dále jen „Vodafone“). K zásadnímu rozvoji sítí UMTS došlo v letech 2009 - 2012. Dle dat předaných provozovateli mobilních sítí pokrývaly sítě UMTS k 31. 12. 2012 73 až 85 % obyvatelstva a 26 až 48 % území (viz dále tabulka č. 1 – Pokrytí území České republiky mobilními sítěmi GSM, UMTS a CDMA k 31. 12. 2012⁶). Lze však předpokládat, že ani v budoucnu u těchto sítí nebude dosaženo obdobného pokrytí jako u sítí GSM, a to s ohledem na předpokládanou výstavbu sítí LTE.

Z pohledu účastníka neexistují na trhu oddělené nabídky služeb volání pro sítě GSM a UMTS. Operátoři využívají oba typy sítí pro poskytování služeb „souběžně“, tyto sítě jsou tak do určité míry vzájemně zastupitelné při poskytování služeb.

Služby mobilního volání poskytované prostřednictvím sítě CDMA (CDMA2000 1xRTT:S-2000) poskytuje pouze společnost Air Telecom a.s. (dále jen „Air Telecom“), a to v programu „Unifon“. Princip poskytovaných hlasových služeb v mobilní síti na uvedené technologii je obdobný s poskytováním hlasových služeb v sítích GSM. Jedná se o rádiové terminály, které přenášejí hlas a SMS prostřednictvím rádiového spoje k nejbližší základnové stanici, odkud jsou dále distribuovány do terminační sítě. Využití těchto služeb je však podmíněno používáním specifického koncového zařízení (terminálu, mobilního telefonu), který nelze použít v mobilních sítích GSM nebo UMTS.

V podmínkách České republiky je výstavba sítí s technologií LTE na samém počátku, ve vybrané lokalitě byl zahájen v polovině roku 2012 provoz společností Telefónica a T-Mobile. Během první poloviny roku 2013 oznámila i společnost Vodafone zahájení testovacího provozu LTE sítě. Úřad očekává, že po ukončení aukce kmitočtů dojde k dalšímu rozvoji výstavby těchto sítí.

Sítě LTE jsou dle své původní specifikace navrženy pro vysokorychlostní přenos dat na základě IP technologie a neuvažovalo se v nich s poskytováním hlasových služeb. Proto současné komerčně provozované sítě LTE nabízejí vysokorychlostní přenos dat (přístup k Internetu). Na základě dostupných informací lze předpokládat, že po dobu platnosti analýzy nebude v České republice nabízeno komerční poskytování hlasových služeb prostřednictvím technologie LTE a hlasové služby budou hlavně poskytovány prostřednictvím současných technologií GSM a UMTS.

Vzhledem k tomu, že v časovém vymezení analýzy relevantního trhu lze očekávat vstup dalších virtuálních operátorů na mobilní trh, Úřad se dále bude zabývat tím, zda a v jakém případě tento typ operátora zařadit na relevantní trh. Jako mobilní virtuální operátoři

⁵ Air Telecom je právní nástupce společnosti MobilKom pro poskytování služeb na tomto relevantním trhu. Při uvádění informací vztahujících se k bývalé činnosti společnosti MobilKom je uváděna v textu tato společnost jako MobilKom (nyní Air Telecom), v případě informace vztahující se k současnému či budoucímu období je společnost uváděna jako Air Telecom (dříve MobilKom).

⁶ Jednotliví operátoři používají vlastní metodiky měření pokrytí.

(MVNO – Mobile Virtual Network Operator) jsou označovány společnosti poskytující mobilní služby koncovým účastníkům, které nedisponují vlastní rádiovou přístupovou sítí (resp. nemají vlastní přiděl rádiových kmitočtů pro vybudování rádiové přístupové sítě). MVNO kupují přístup do mobilních sítí a služby od mobilních operátorů (MNOs – Mobile Network Operators), kteří disponují vlastní mobilní sítí (je však možno poskytovat i formou dalšího přeprdeje).

Mobilní virtuální operátor je z hlediska praktické implementace na konkrétním trhu vždy unikátní řešení. Z tohoto pohledu tedy neexistuje žádný standardizovaný koncept, kterého by se subjekty vstupující na mobilní trh měly držet. Každý MVNO se liší mírou závislosti na poskytovateli infrastruktury a spektrem služeb, které nabízí pod vlastním jménem.

V případě vzniku mobilního virtuálního operátora (MVNO) bude nutné vycházet z konkrétní situace, zda tento operátor samostatně hlasová volání terminuje. Plnohodnotný MVNO využívající pouze radiovou část hostitelského mobilního operátora, který bude hlasová volání terminovat prostřednictvím vlastní infrastruktury, bude považován za součást trhu. Virtuální operátor na úrovni přeprdejce služeb terminuje prostřednictvím hostitelské sítě, a z tohoto důvodu by na trh nebyl zařazen. V době zpracování analýzy na trhu nebyl identifikován MVNO/MVNE, který poskytuje službu terminace.

Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby poskytované v pevném místě, které jsou předmětem věcného vymezení relevantních trhů služeb poskytovaných v pevném místě. Jedná se o případy, kdy je koncovému uživateli poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě a prostřednictvím mobilní sítě je tak poskytována veřejně dostupná telefonní služba v pevném místě. (Jedná se např. o služby poskytované v pevném místě prostřednictvím pevného připojení pobočkové ústředny (PABX) k ústředně veřejné mobilní telefonní sítě nebo o služby s omezeným rozsahem kolem koncového bodu, kdy je rozsah vymezen pokrytím jediného přístupového bodu (hotspot nebo BTS)).

Služba ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích poskytovaná na velkoobchodní úrovni zahrnuje ukončení volání (terminaci) na telefonní čísla v jednotlivých mobilních sítích (vymezená ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací⁷ vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona), která se skládají z přístupového kódu veřejné mobilní telefonní sítě a doplňkových číslic. Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy ke službám elektronických komunikací, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu.

Hodnocení zastupitelnosti

Úřad zkoumal dané vymezení trhu z hlediska možných substitutů na straně poptávky a nabídky a konstatoval, že nenalezl substitut k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Stávající technické řešení neumožňuje volajícímu volbu doručení volání, tj. doručení hlasového volání do jiné sítě než je síť operátora, v níž je číslo volaného umístěno. Technické řešení sítě a koncová zařízení umožňují pouze směrování doručení hovoru na koncový bod sítě v pevném místě nebo koncový bod veřejné mobilní telefonní sítě, a to podle dočasného výběru volaného. Takovéto služby jsou nabízeny výhradně na maloobchodní úrovni poskytovatele obou služeb jako doplňkové. Využití těchto služeb

---

⁷ Vyhláška ze dne 25. února 2011, kterou se mění vyhláška č. 117/2007 Sb., o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů.

nemá vliv na velkoobchodní prodej služeb ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Vzhledem k masovému poskytování služby SMS zpráv v mobilních telefonních sítích, rozvoji širokopásmového přístupu k síti Internet v mobilních sítích, technickým zdokonalením hlasových volání prostřednictvím IP protokolu a rozšíření bezdrátových sítí v České republice Úřad zvažoval jako možné substituty k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích: a) ukončení SMS zpráv v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích, b) ukončení volání prostřednictvím IP protokolu v jednotlivých veřejných datových mobilních sítích a c) ukončení volání prostřednictvím IP protokolu v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích (Wi-Fi, WiMax):

a) ukončení SMS zpráv v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích

I když Úřad v souladu s Vysvětlujícím memorandem předpokládá, že pro koncového uživatele by SMS zpráva mohla představovat neplnohodnotnou náhradu za hlasová volání, substituce hlasového volání s SMS zprávami z technologického hlediska není možná s ohledem na skutečnost, že hlasová a SMS komunikace využívají jiné technologické zázemí. Přenosu hlasu je separátně vyhrazen hovorový kanál a pro přenos SMS je využita signalizační síť. Z toho vyplývá, že může docházet ke zpoždění doručování SMS zpráv s ohledem na okamžitou přenosovou kapacitu signalizační sítě. Přenos hlasu je poskytován v reálném čase.

Úřad proto zastává názor, že ukončení SMS zpráv v jednotlivých mobilních sítích není substitutem k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

b) ukončení hlasových volání prostřednictvím IP protokolu (terminace) v jednotlivých veřejných datových mobilních sítích

Situace 1) Poskytovatel služby ukončení hlasových volání prostřednictvím IP protokolu (terminace) v jednotlivých datových mobilních sítích je shodný s provozovatelem sítě

Úřad zkoumal možnosti hlasových volání v mobilních sítích UMTS a CDMA, kde je priorita nastavena pro přenos hlasových volání. Pokud je v mobilní síti již tato priorita vytvořena, je to omezením pro poskytování další plnohodnotné hlasové služby ve srovnatelné kvalitě v mobilní datové síti. Z hlediska poptávky je možno konstatovat, že by se jednalo o nákladově a funkčně nevyhovující alternativu k ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích. Nákladově by volaný uživatel u jinak (ze strany volaného) nezaplatňované služby terminace (nejsou hrazeny paušály za přístup a volání hradí volající) hradil přístup k síti Internet.

Pokud vysokorychlostní datové sítě UMTS jsou budovány za účelem rychlého mobilního přístupu k síti Internet a provozovatel sítě současně poskytuje i hlasová volání v mobilní telefonní síti s dostatečnou kapacitou, nelze očekávat, že by na své datové síti nabízel alternativní službu k nabízené službě volání ve veřejných mobilních telefonních sítích, neboť by to představovalo kanibalizaci jeho hlasových volání. I když je zjevný trend budování datových sítí, je téměř jistá koexistence i původních mobilních telefonních sítí pro realizaci hlasových volání, a to minimálně po dobu účinnosti prováděné analýzy relevantního trhu. Změnu proto nelze očekávat ani výhledově (po dobu účinnosti analýzy relevantního trhu). U hlasových volání prostřednictvím IP protokolu v datových mobilních sítích, u kterých nelze zajistit kvalitu odpovídající kvalitě přenosu hlasu v mobilních telefonních sítích, tj. nedochází k vytvoření samostatného vymezeného přenosového kanálu pro přenos hlasových paketů s jejich prioritizací, nelze zajistit splnění povinnosti umožnit

volání na čísla tísňového volání dle § 33 odst. 1 Zákona. Tato hlasová volání proto nejsou považována za substitut veřejně dostupné telefonní služby.

V podmínkách České republiky je výstavba sítí s technologií LTE (a následně „VoLTE“) na samém počátku (společnost Telefónica spustila první komerční buňku LTE v červnu roku 2012, následně v polovině července 2012 zahájila testování i společnost T-Mobile). V polovině června 2013 oznámila i společnost Vodafone zahájení testovacího provozu LTE sítě. Další rozvoj sítí s technologií LTE Úřad předpokládá v závislosti na výsledku aukce kmitočtů.

Situace 2) Poskytovatel služby ukončení hlasových volání prostřednictvím IP protokolu (terminace) v jednotlivých datových mobilních sítích je nezávislý/odlišný na provozovateli sítě

Pro poskytování služeb volání prostřednictvím IP protokolu není rozhodující způsob přístupu k síti Internet. Z pohledu poskytovatele služeb volání prostřednictvím IP je možno považovat prostředí sítě Internet za nezávislé, zda se jedná o službu poskytovanou v pevném místě či mobilní službu, je určeno pouze přístupem k síti Internet poskytovaným jiným podnikatelem. Podmínkou pro používání služeb volání prostřednictvím IP protokolu v mobilních sítích je nutné použití koncového zařízení s přístupem k síti Internet a existence či možnost instalace příslušné aplikace pro používání služby. Poskytovatel služeb volání prostřednictvím IP protokolu může v těchto případech nabízet pouze hlasová volání, u kterých není zajištěna odpovídající kvalita vytvořením samostatného vymezeného kanálu určeného pro prioritní přenos hlasových paketů. Kvalita datového připojení v mobilních sítích je závislá na počtu aktuálních uživatelů a je mnohem více citlivá na úrovni signálu v porovnání s klasickým voláním v mobilních sítích. U těchto volání nelze vždy zajistit schopnost uskutečňovat a přijímat telefonní hovory a faxy směrované dle číslovacího plánu, dostupnost na čísla tísňového volání (to je splnění povinnosti dle § 33 odst. 1 Zákona) a použití standardního koncového vybavení uživatele. Tato hlasová volání nejsou považována za substitut veřejně dostupné telefonní služby.

Úřad proto zastává názor, že služba hlasových volání prostřednictvím IP protokolu v datových mobilních sítích není substitutem k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

c) ukončení hlasových volání prostřednictvím IP protokolu (terminace) v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích (Wi-Fi, WiMax)

Úřad zvažoval, zda by ukončení hlasových volání v ostatních bezdrátových sítích mohlo být ze strany nabídky substitutem k ukončení hlasových volání v mobilních sítích, zejména pak v sítích zajišťovaných technologií Wi-Fi a WiMax, a vyslovil domněnku, že by se o substitut jednat mohlo. Sítě Wi-Fi jsou v České republice budovány sice masivně, ale lokálně velkým množstvím operátorů na různé technické úrovni a s různým počtem účastníků trvalého nebo dočasného charakteru. Není vybudováno souvislé celostátní pokrytí těmito sítěmi. Současný stav ani předpokládaný rozvoj v období dalších tří let neumožní zajištění služeb pro koncového uživatele v porovnatelném rozsahu a kvalitě s mobilními sítěmi s celostátním pokrytím. Pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby by bylo nezbytné rovněž zajistit splnění povinnosti dle § 33 Zákona. Úřad bude rozvoj těchto sítí průběžně sledovat.

Úřad proto zastává názor, že ukončení hlasových volání v jednotlivých veřejných bezdrátových sítích není substitutem k ukončení hlasového volání (terminaci) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

2.2 Územní vymezení

Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož sítě je volaný účastník připojen. Každý podnikatel poskytující ukončení hlasových volání v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích uplatňuje vůči uživatelům/odběratelům stejné ceny v rámci své veřejné mobilní telefonní sítě a soutěžní podmínky jsou tedy na celém území České republiky dostatečně homogenní. Podnikatelé neomezují svoji nabídku služeb ukončení volání na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích je území celé České republiky.

2.3 Časové vymezení

Na mobilním trhu v současné době působí 4 podnikatelské subjekty, které provozují veřejné mobilní sítě, jak je uvedeno v tabulce č. 2 (informace o pokrytí území a obyvatelstva jsou vztaženy k 31. 12. 2012):

Tabulka č. 2: Pokrytí území České republiky mobilními sítěmi GSM, UMTS a CDMA k 31. 12. 2012

		sít' GSM	sít' UMTS	sít' CDMA
Telefónica Czech Republic, a.s.	pokrytí území	98,0 %	32,0 %	85,0 %
	pokrytí obyvatelstva	99,6 %	78,0 %	92,0 %
T-Mobile Czech Republic a.s.	pokrytí území	97,03 %	48,21 %	-
	pokrytí obyvatelstva	99,79 %	85,35 %	-
Vodafone Czech Republic a.s.	pokrytí území	94,2 %	26,1 %	-
	pokrytí obyvatelstva	99,1 %	73,2 %	-
Air Telecom, a.s.	pokrytí území	-	-	77,7 %
	pokrytí obyvatelstva	-	-	87,6 %

Poznámky k tabulce:

Zdroj: ESD ČTÚ (údaje poskytované operátory podle vlastní metodiky operátorů)

Telefónica – síť CDMA není využívána pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby

S ohledem na očekávaný vývoj trhu Úřad předpokládá významné změny, jakými jsou vstup nového MNO na základě výběrového řízení (aukce kmitočtů), které Úřad vyhlásil dne 15. srpna 2013, či dalších komerčně ujednaných MVNO na trh, a proto je časový rámec pro analýzu vymezen obdobím dvou let, případně Úřad zahájí analýzu i v dřívějším termínu.

3. Analýza relevantního trhu

3.1 Samostatná významná tržní síla

3.1.1 Tržní podíl a vývoj tržních podílů

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení hlasového volání v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích tržní podíl ve výši 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné mobilní telefonní síti.

Kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

Úřad vychází z teze, že významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu. V prostředí regulace ex ante je tržní síla zásadně měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu zvýšit ceny tím, že omezí výkon, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů.

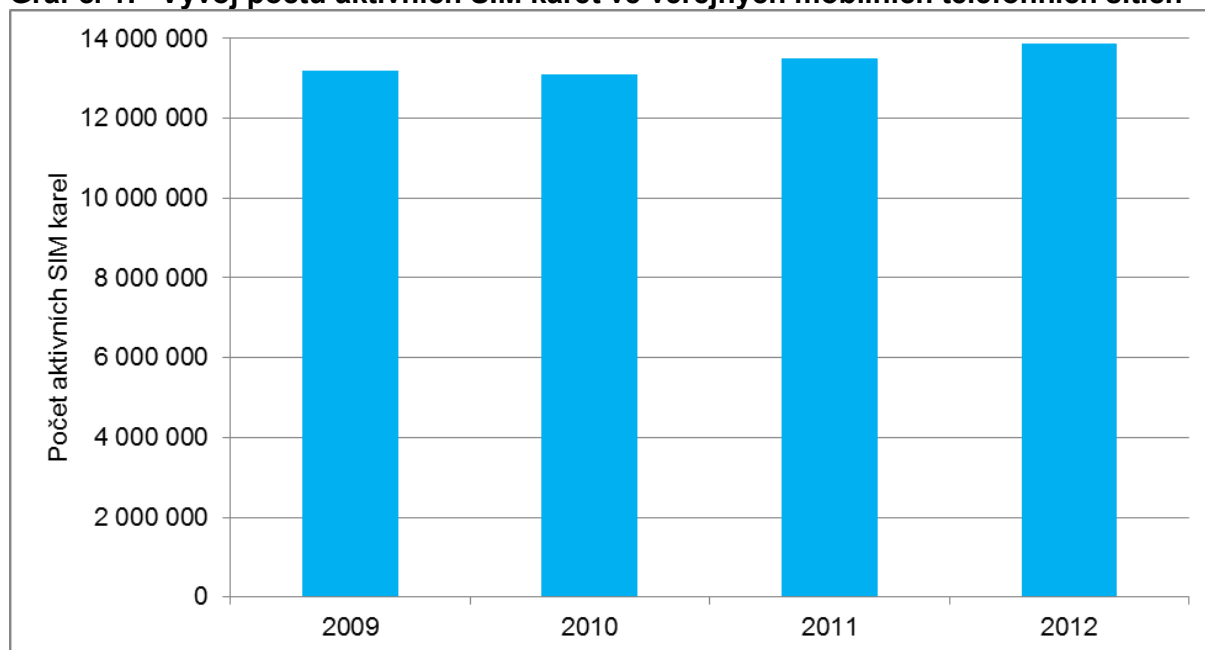
Úřad proto analyzoval i podíl a vývoj tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných mobilních telefonních sítích vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu účastníků a vyhodnotil i další kritéria podle Metodiky.

Vývoj na trhu mobilní terminace a tržní podíl poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech mobilních telefonních sítích

Při provedení analýzy vzal Úřad v úvahu, že veřejná mobilní telefonní síť v technologii UMTS společností Telefónica, T-Mobile a Vodafone je pro hlasová volání do současné doby používána společně s veřejnou mobilní telefonní sítí v technologii GSM (nejsou vytvářeny speciální tarify pro UMTS hlasová volání a ani za tímto účelem nejsou aktivovány specifické SIM karty). V níže uvedených grafech jsou proto z těchto sítí uvedeni pouze GSM účastníci, ale v provozu je zahrnut jak provoz v sítích GSM, tak i UMTS, včetně provozu v technologii CDMA společnosti Air Telecom (dříve MobilKom).

Velikost tržního podílu ukončení hlasového volání ve všech veřejných mobilních telefonních sítích

Graf č. 1: Vývoj počtu aktivních SIM karet ve veřejných mobilních telefonních sítích

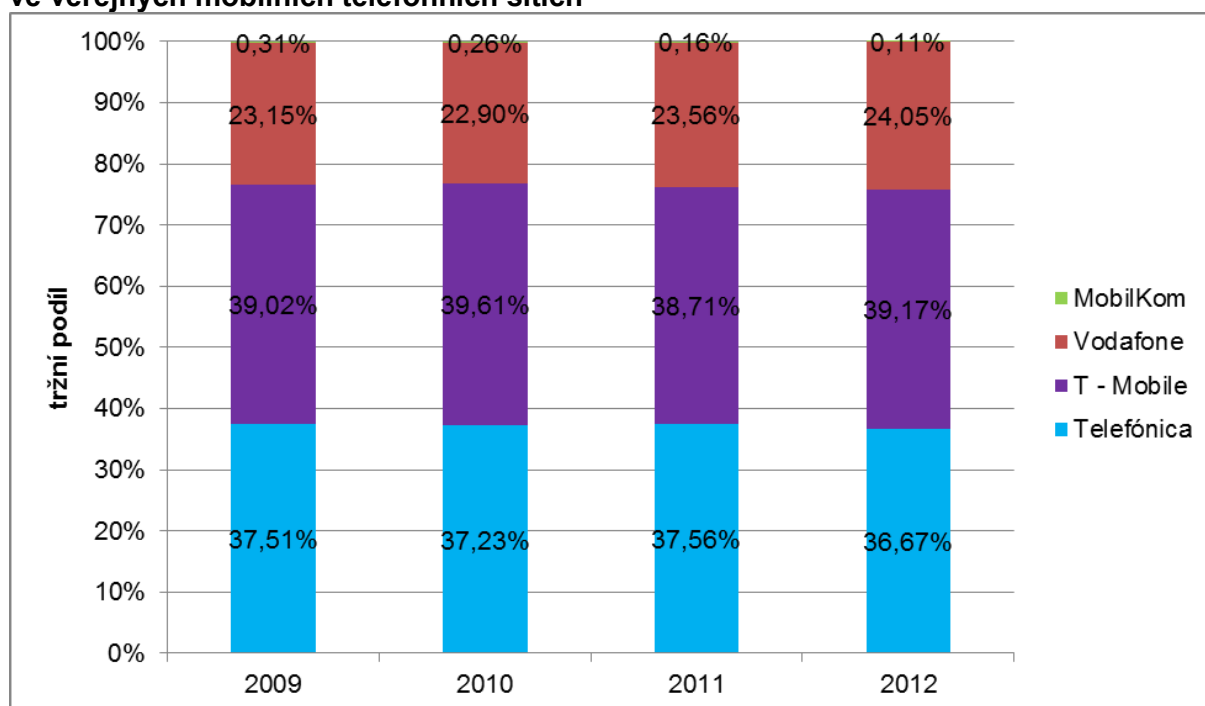

Zdroj: ESD ČTÚ

Graf č. 1 podává souhrnný přehled o vývoji počtu aktivních SIM karet ve veřejných mobilních telefonních sítích celkem od roku 2009. Vývoj počtu aktivních SIM karet v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích je sledován jako stavová veličina vždy k 31. prosinci daného roku. Počet aktivních SIM karet je vypočten podle jednotné metodiky stanovené Úřadem. Z grafu je zřejmý vyrovnaný počet aktivních SIM karet.

Počet aktivních SIM karet za sledované období dosáhl hodnoty 13 862 845, což představuje nárůst ve výši 5,17 % v porovnání s rokem 2009. Tržní podíl nejmenšího hráče na relevantním trhu, společnosti MobilKom, a.s. (dále „MobilKom“) (nyní Air Telecom), byl ve sledovaném období zanedbatelný, nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2009, a to ve výši 0,31 %.

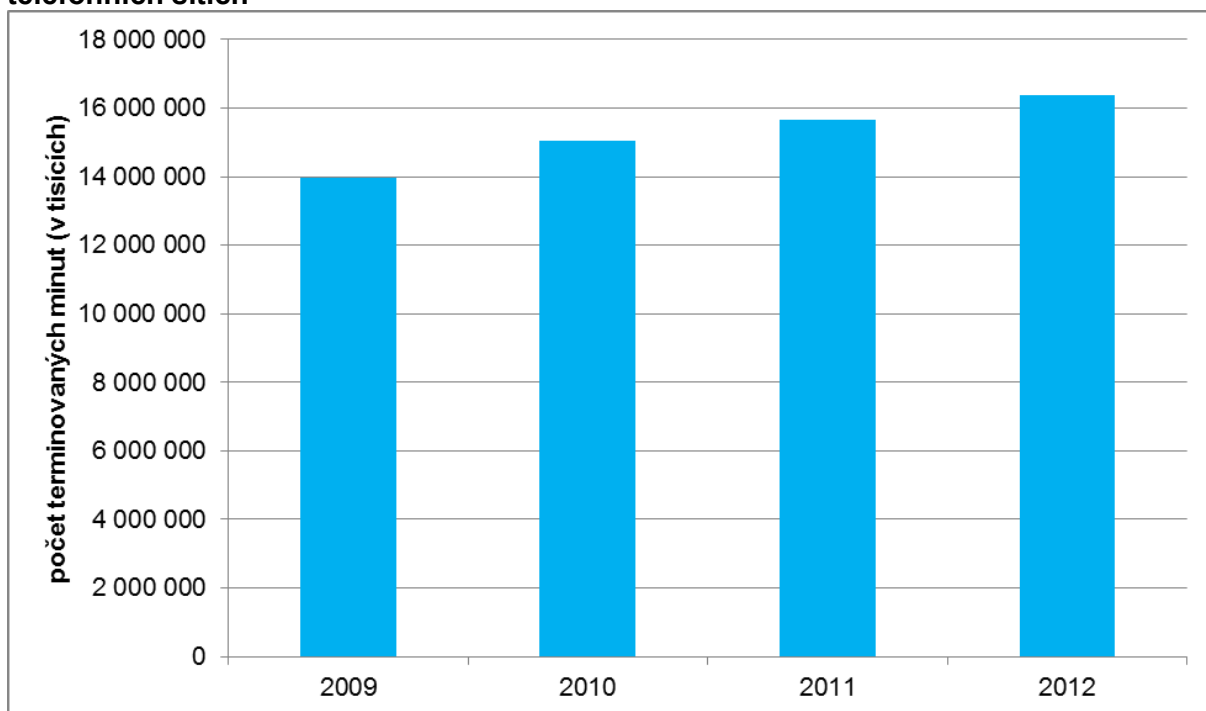
Graf č. 2: Vývoj tržního podílu mobilních operátorů podle počtu aktivních SIM karet ve veřejných mobilních telefonních sítích

Zdroj: ESD ČTÚ

Graf č. 2 znázorňuje vývoj tržních podílů jednotlivých poskytovatelů služeb terminace ve veřejných mobilních sítích podle počtu aktivních SIM karet za poslední čtyři roky. Ve sledovaném období nedochází k výrazným změnám v tržních podílech jednotlivých poskytovatelů služeb terminace. Zatímco tržní podíl společností T-Mobile a Telefónica v průběhu sledovaného období nepatrně kolísal (u společnosti Telefónica došlo v roce 2012 k mírnému poklesu), podíl společnosti Vodafone, která vstoupila na trh jako poslední GSM operátor, se nepatrně od roku 2010 zvyšoval (cca o 1 procentní bod). Tržní podíl společnosti MobilKom (nyní Air Telecom), která vstoupila na trh v průběhu roku 2008, činil k 31. 12. 2012 0,11 %, což je zanedbatelný tržní podíl. K 31. 12. 2012 činil tržní podíl společnosti T-Mobile 39,17 %, společnosti Telefónica 36,67 % a společnosti Vodafone 24,05 %.

Graf č. 3: Vývoj celkového počtu terminovaných minut ve veřejných mobilních telefonních sítích

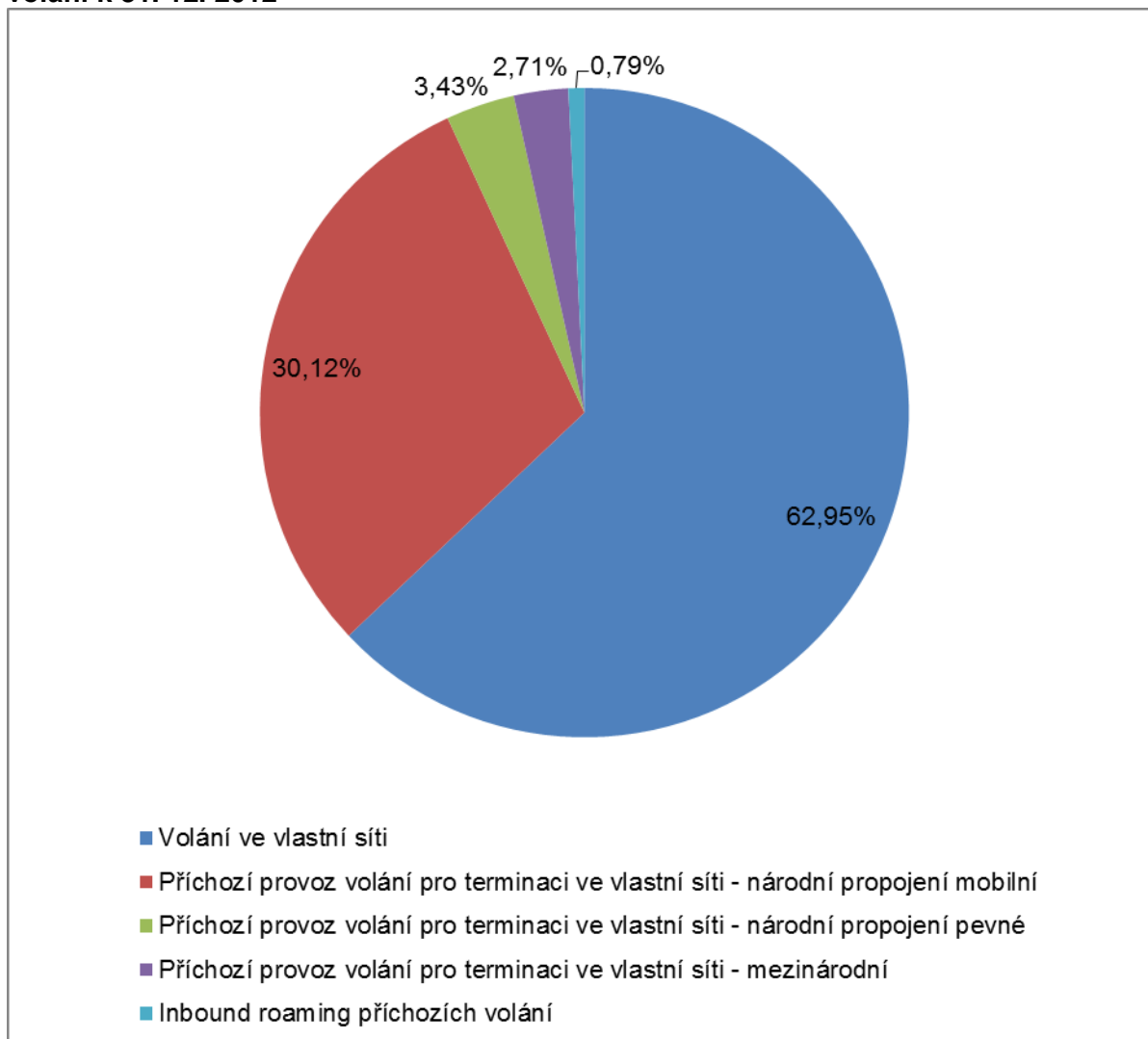

Zdroj: ESD ČTÚ

Graf č. 3 znázorňuje vývoj celkového počtu terminovaných minut ve veřejných mobilních telefonních sítích. Na grafu je patrný rostoucí trend celkového objemu terminovaných minut ve veřejných mobilních telefonních sítích v letech 2009 - 2012.

Na závěr lze konstatovat, že v porovnání s rokem 2009 počet terminovaných minut hlasových volání ve veřejných mobilních telefonních sítích v roce 2012 vzrostl o 17,4 %.

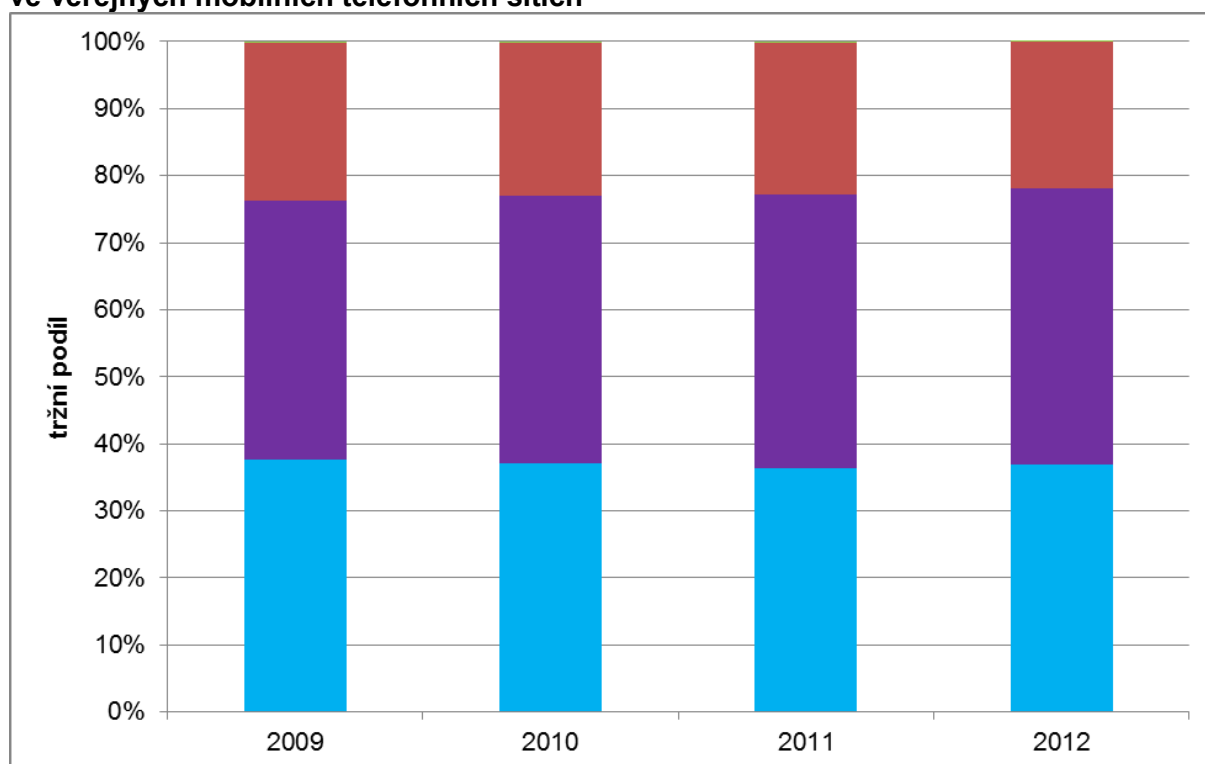
Graf č. 4: Struktura ukončovaných hlasových volání ve veřejných mobilních telefonních sítích vyjádřená v počtu terminovaných minut podle jednotlivých směrů volání k 31. 12. 2012

Zdroj: ESD ČTÚ

Z grafu č. 4 je zřejmé, že téměř 63 % ukončovaných minut hlasových volání ve veřejných mobilních telefonních sítích tvoří volání v rámci vlastní sítě. Struktura volání u jednotlivých poskytovatelů služeb je obdobná, a to včetně společnosti MobilKom (nyní Air Telecom). Vliv na tuto skutečnost má zejména vytváření skupin uživatelů, a to jak u podnikových, tak i rezidentních zákazníků (např. preference několika vybraných čísel rodiny, přátel apod.) v rámci jedné mobilní telefonní sítě. Poskytovatel služeb v rámci jednotlivých tarifů nabízí zvýhodněné podmínky pro tento typ volání.

Graf č. 5: Vývoj tržního podílu mobilních operátorů podle počtu terminovaných minut ve veřejných mobilních telefonních sítích

Zdroj: ESD ČTÚ

Z grafu č. 5, který znázorňuje vývoj tržních podílů jednotlivých poskytovatelů služeb terminace, je od roku 2009 patrný mírně se zvyšující tržní podíl společnosti T-Mobile, tržní podíl společnosti Vodafone se naopak mírně snižuje a podíl společnosti Telefónica je prakticky stabilní. Tržní podíl společnosti MobilKom (nyní Air Telecom), která zahájila poskytování služby v průběhu roku 2008, je zanedbatelný.

Tržní podíl jednotlivých společností na celkovém počtu ukončených minut hlasových volání ve veřejných mobilních telefonních sítích činil ke konci roku u společnosti T-Mobile **obchodní tajemství** %, u společnosti Telefónica **obchodní tajemství** %, u společnosti Vodafone **obchodní tajemství** % a u společnosti MobilKom (nyní Air Telecom) 0,08 %.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Velikost podniku

Největší tři mobilní operátoři působící v České Republice jsou společnosti Telefónica, T-Mobile i Vodafone. Tyto společnosti jsou součástí velkých a v celosvětovém měřítku významných nadnárodních skupin. Jejich mateřské společnosti mají dostatek zkušeností s výstavbou a provozem mobilních sítí a poskytováním mobilních služeb na evropském i celosvětových trzích.

Společnost Telefónica je integrovaným telekomunikačním operátorem, který na českém trhu zajišťuje jak pevnou tak mobilní síť a poskytuje služby elektronických komunikací. Pro poskytování svých mobilních služeb provozuje rádiové sítě ve standardu CDMA, GSM a UMTS (omezeně i LTE).

Prostřednictvím svých sítí poskytuje hlasové služby v mobilní i pevné síti, služby přístupu k síti Internet, šíření rozhlasového a televizního signálu, přenosu dat nebo pronájmu okruhů. Společnost byla označena na základě analýz relevantních trhů č. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7 jako podnik s významnou tržní silou na těchto trzích a byla jí uložena odpovídající nápravná opatření. Společnost Telefónica se současně v posledních letech profilovala, zejména na základě akvizic, jako jeden předních poskytovatelů ICT služeb v České republice.

Společnost T-Mobile provozuje jak pevné, tak mobilní síť ve standardu GSM, a UMTS (omezeně i LTE) a poskytuje mobilní služby v podobném rozsahu jako společnost Telefónica. Společnost T-Mobile je ustavena podnikem s významnou tržní silou na RT č. 3 a 7. Od roku 2010, kdy odkoupila část aktiv podniku České radiokomunikace, rozvíjí i poskytování služeb v pevném místě, především na pronajaté infrastruktuře.

Společnost Vodafone vstoupila na český trh jako poslední (v roce 1999 jako Český Mobil a.s.). V současnosti provozuje jak pevné, tak mobilní síť ve standardu GSM a UMTS (omezeně i LTE). Společnost Vodafone poskytuje na maloobchodním trhu mobilní služby v podobném rozsahu jako společnosti Telefónica a T-Mobile a je rovněž podnikem s významnou tržní silou na RT č. 3 a 7. Společnost na trhu nabízí od roku 2007 konvergované řešení mobilních služeb a služeb v pevném místě pro malé a střední firmy pod názvem OneNet.

Společnost Air Telecom (dříve MobilKom) disponuje pouze sítí provozovanou ve standardu CDMA, a s nejmenším pokrytím sítí v České republice pro poskytování jak mobilních služeb, tak i služeb poskytovaných v pevné síti. Společnost Air Telecom (dříve MobilKom) byla označena na základě analýz relevantních trhů č. 3 a 7, provedených ve druhém kole těchto analýz, podnikem se samostatnou významnou tržní silou a byla jí uložena odpovídající nápravná opatření.

Ostatní kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Další kritéria zaměřená na charakteristiku podniku Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

Ceny a ziskovost

Ceny

Na základě analýzy relevantního trhu z roku 2009 byly Úřadem stanoveny čtyři podniky s významnou tržní silou na relevantním trhu č. 7 (ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích). Jednalo se o podniky Telefónica, T-Mobile, Vodafone a MobilKom (1. prosince 2012 se stala novým majitelem tohoto podniku společnost Air Telecom).

Analýza dále prokázala, že tržní síla společností Telefónica, T-Mobile a Vodafone je natolik významná, že v případě, že by nebyla uplatněna regulace cen na relevantním trhu, účtovaly by tyto podniky nepřiměřeně vysoké ceny za terminaci. Tento fakt by ovlivnil maloobchodní ceny v neprospěch koncových uživatelů, protože maloobchodní ceny rovněž zahrnují velkoobchodní náklady, které historicky tvořila z velké části cena za terminaci. Úřad tedy zvolil jako jedno z nápravných opatření u těchto tří podniků na relevantním trhu regulaci cen. Postavení společnosti MobilKom (nyní Air Telecom) na relevantním trhu nebylo podle Úřadu natolik významné, aby docházelo k naplnění podmínek pro uložení regulace cen, která by mohla znamenat pro podnik nepřiměřenou regulační zátěž.

Úřadu je známo, že společnost Mobilkom uplatňovala v období od poslední analýzy relevantního trhu v rámci uzavírání smluvních vztahů vyšší regulované maximální ceny stanovené Úřadem, přestože mu tato povinnost uložena nebyla.

Úřad vycházel v letech 2010–2012 při stanovení maximální ceny za terminaci z nákladů předložených mobilními operátory, vykazovaných jako součást oddělené evidence nákladů a výnosů, vynaložených na službu ukončení volání v jejich sítích s využitím metody plně alokovaných historických nákladů. Z nich byly v souladu s opatřením obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3 a v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb vyloučeny některé neoprávněné náklady. Úřad dále stanovil procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC ve výši stanovené v OOP/4/03.2006-3. S použitím takto upravených nákladů vyčíslil Úřad jednotkové náklady, včetně WACC, za minutu terminovaného provozu jednotlivě u všech uvedených mobilních operátorů a stanovil maximální cenu za terminaci ve výši jednotkových nákladů operátora vykazujícího nejnižší jednotkové náklady.

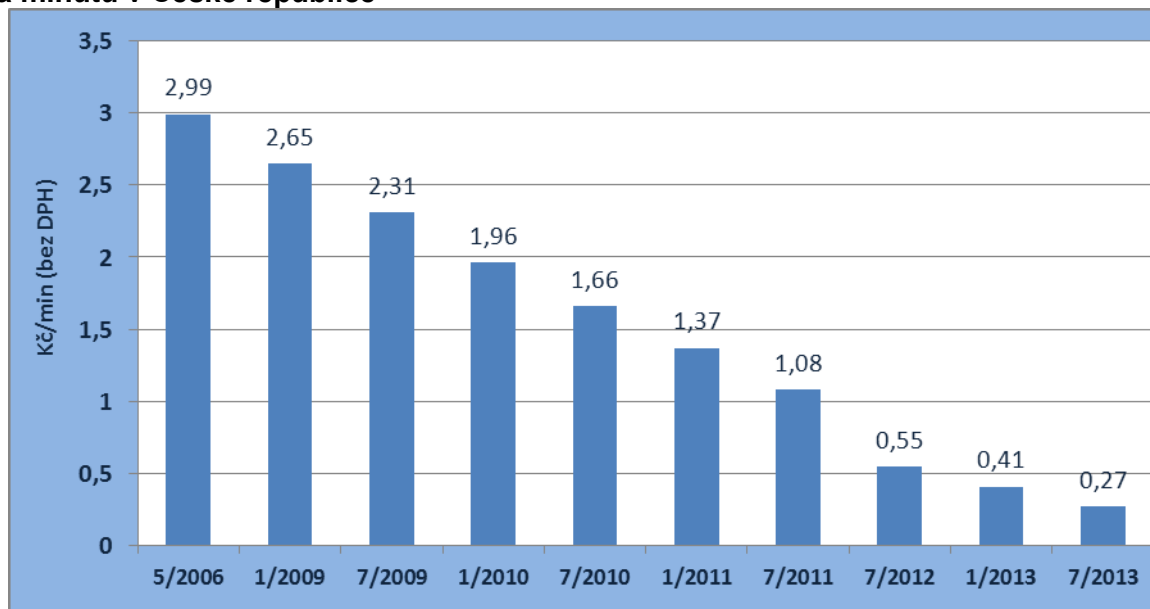
Maximální cena za terminaci klesla v letech 2010–2012 z 1,96 Kč/min. na 0,55 Kč/min., tedy o téměř 72 %.

Ode dne 1. července 2013 začala být účinná maximální cena za terminaci ve výši 0,27 Kč/min. Celkový absolutní pokles ceny za terminaci mezi lety 2010–2013 tak činil 1,69 Kč/min, v relativním vyjádření cena za zkoumané období klesla celkem o více než 86 %. Tento razantní pokles vyvolalo využití nákladového modelu „pure“ BU-LRIC na základě Doporučení Komise o regulaci sazeb. Nákladový model „pure“ LRIC je model založený na postupu „zdola nahoru“ (bottom-up) a kalkuluje cenu vycházející z nákladů mobilní sítě efektivního operátora. Tato modelovaná síť je založena na volbách efektivních technologií dostupných v časovém rámci, s nímž model počítá, zohledňuje však i topologii, prvky sítě, inženýrská pravidla, provozní údaje a náklady českých mobilních operátorů. Modelovaná síť je kombinací 2G a 3G sítě, páteřní síť je založena na síti Next-Generation-Network (NGN). Při výpočtu terminační ceny Úřad použil procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC ve výši 8,26 %. Pro zmírnění dopadu na podnikatelské prostředí a na investiční záměry mobilních operátorů, zejména do budování sítí nové generace (LTE), využil Úřad postupného snížení tzv. glide path. Snížení ceny z 0,55 Kč/min. na 0,27 Kč/min. bylo tedy rozloženo do dvou časových intervalů, v nichž se maximální cena 0,55 Kč/min. snižuje nejdříve na 0,41 Kč/min. s účinností od 1. ledna 2013 pro nové smluvní vztahy, resp. nejpozději od 1. dubna 2013 pro stávající smluvní vztahy a následně na finální

cenu ve výši 0,27 Kč/min. s účinností k 1. červenci 2013 (bez ohledu na typ smluvního vztahu).

Graf č. 6 níže zachycuje vývoj maximální ceny za terminaci v letech 2006–2013.

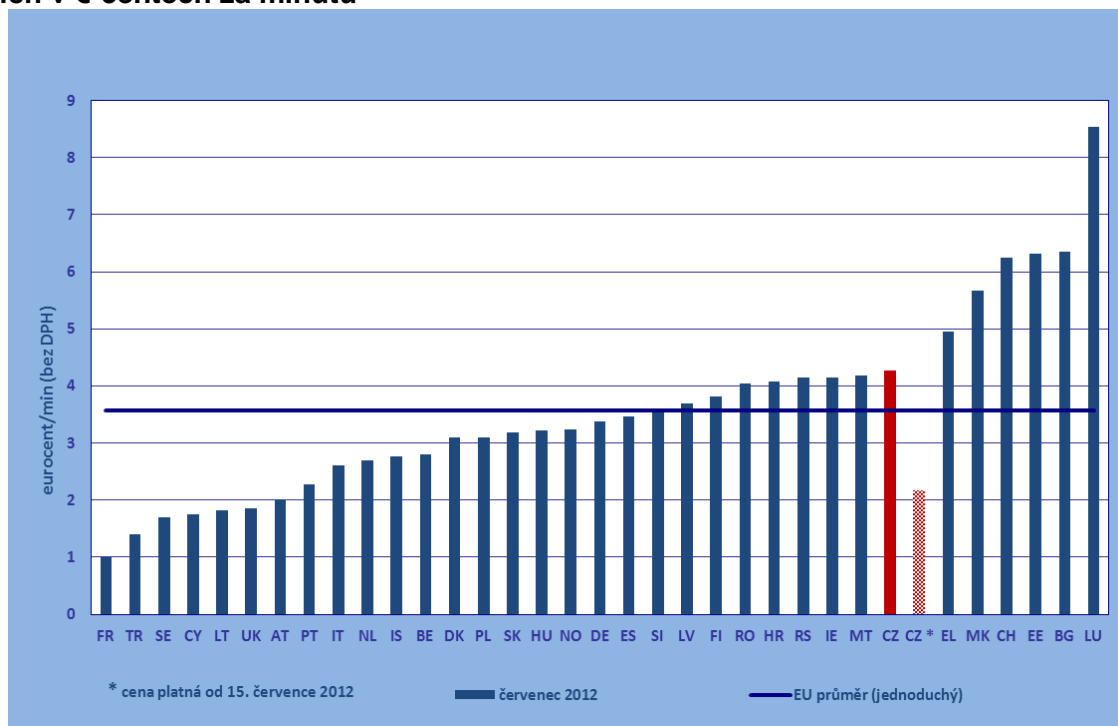
Graf č. 6: Vývoj cen za terminaci ve veřejných mobilních telefonních sítích v Kč za minutu v České republice

Zdroj: ČTÚ

Z níže uvedeného grafu č. 7, který zachycuje porovnání terminačních cen evropských zemí k 1. červenci 2012 vypracované sdružením BEREC, je patrné, že maximální terminační cena v České republice se ještě k uvedenému datu pohybovala nad evropským průměrem. Ovšem cena 0,55 Kč/min. platná od 15. července 2012 (tedy 14 dní po datu srovnání) by se již dostala pod evropský průměr.

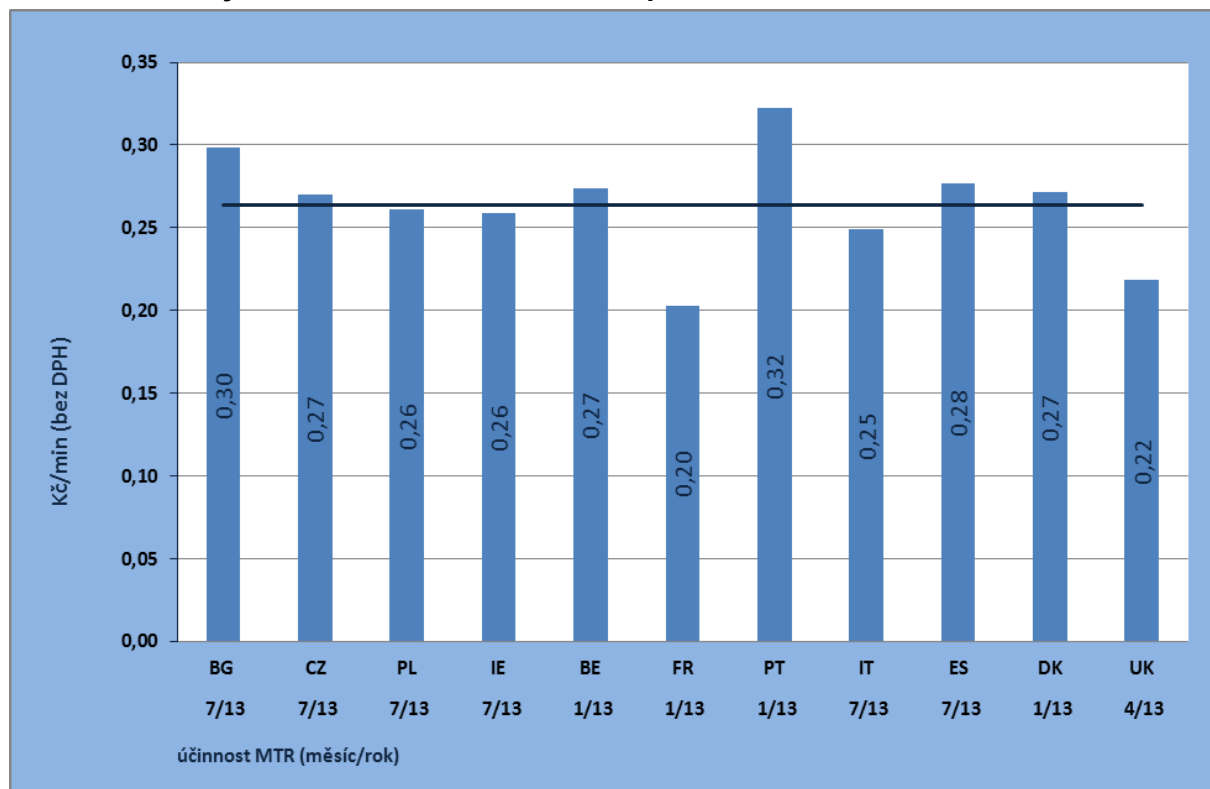
Graf č. 7: Mezinárodní srovnání cen za terminaci ve veřejných mobilních telefonních sítích v €-centech za minutu

Zdroj: BEREC – Termination Rates Benchmark Snapshot (as of 1 July 2012); ČTÚ

Následující graf č. 8 zachycuje užší porovnání maximální terminační ceny dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v těch evropských zemích, ve kterých již došlo k jejich stanovení a úspěšně notifikaci u Evropské komise.

Graf č. 8: Mezinárodní srovnání cen za terminaci ve veřejných mobilních telefonních sítích stanovených dle nákladového modelu „pure“ BULRIC v Kč za minutu

Zdroj: ČTÚ

Použity kurzy ČNB k datu 14. 2. 2013.

Vzhledem k tomu, že velkoobchodní ceny za terminaci historicky tvořily významnou část velkoobchodních nákladů, které vstupují do maloobchodní ceny určené koncovému uživateli, Úřad posoudil, zda lze indikovat pokles maloobchodních cen v souvislosti s poklesem maximální ceny za terminaci.

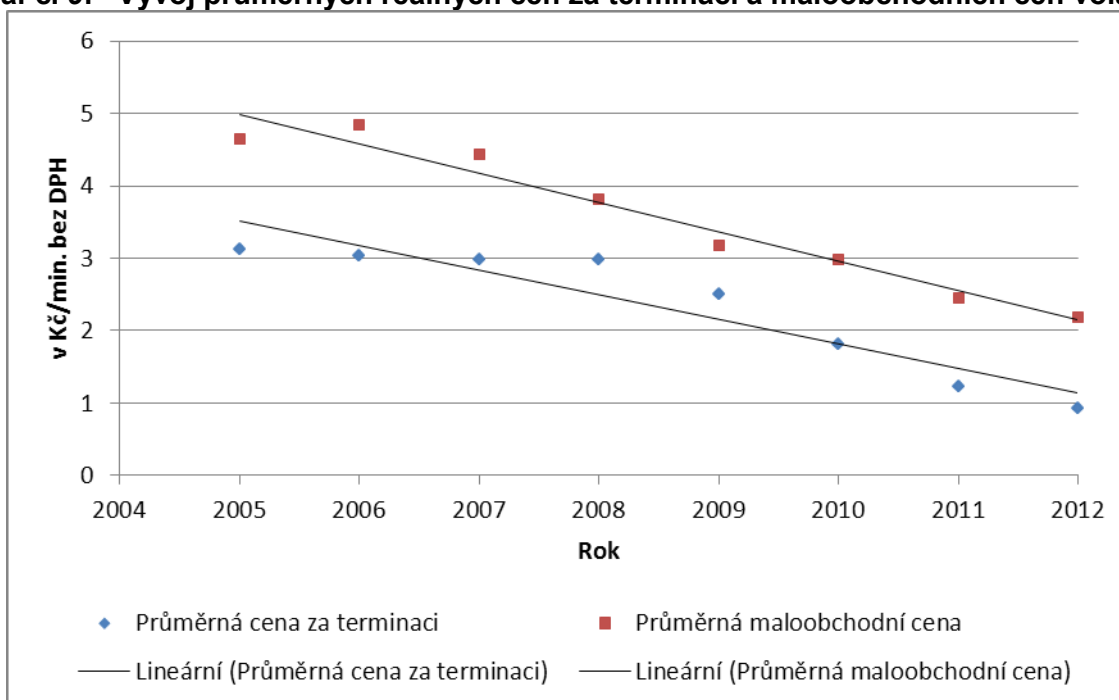
Tabulka č. 3 a následně i graf č. 9 zachycují vývoj maximálních cen za terminaci a průměrných maloobchodních cen volání v letech 2005–2012. V rámci srovnání dat za roky 2009–2012, tedy za období, které uplynulo od poslední analýzy relevantního trhu, lze konstatovat, že pokles maximálních cen za terminaci následoval rovněž pokles maloobchodních cen. V procentním vyjádření klesly sledované velkoobchodní ceny o 63 % a maloobchodní ceny o cca 31 %. V absolutním vyjádření pak velkoobchodní ceny klesly o 1,58 Kč/min., zatímco maloobchodní ceny klesly o 0,98 Kč/min.

Tabulka č. 3: Vývoj průměrných reálných cen za terminaci a průměrných maloobchodních cen volání

Položka	Rok							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Průměrná cena za terminaci	3,13	3,03	2,99	2,99	2,51	1,81	1,23	0,93
Průměrná maloobchodní cena	4,65	4,84	4,43	3,81	3,17	2,99	2,45	2,19

Zdroj: ČTÚ

Graf č. 9: Vývoj průměrných reálných cen za terminaci a maloobchodních cen volání

Zdroj: ČTÚ

Mezinárodní srovnání cen mimo EHP⁸

Úřad s ohledem na připomínku⁹ obdrženu v rámci veřejné konzultace¹⁰ k návrhu analýzy relevantního trhu a s ohledem na upozornění¹¹, že v rámci velkoobchodního provozu s nečlenskými státy EHP dochází ke značné cenové asymetrii, přistoupil separátně rovněž ke zkoumání cen placených tuzemskými operátory, a potažmo jejich maloobchodními zákazníky, při volání do zemí mimo EHP. Za tímto účelem si Úřad od tří největších mobilních operátorů¹² působících na relevantním trhu vyžádal data o objemu vzájemného provozu s vybranými zeměmi mimo EHP¹³. První graf nejprve znázorňuje průměrnou výši nákladů na ukončení hovoru v daných zemích za tři sledované tuzemské operátory. Tyto hodnoty v sobě zahrnují i část nákladů (v rozmezí jednotek % z ceny terminace) nutnou na tranzit volání do daných zemí. Z grafu vyplývá, že náklady spojené s terminací hovoru do srovnávaných zemí (s výjimkou Číny a USA) jsou vyšší než cena za terminaci v sítích tuzemských operátorů stanovená Úřadem od 1. července 2013 na 0,27 Kč/min. V řadě případů je rozdíl mezi terminací uplatňovanou operátory v České republice a v zemích mimo EHP vyšší než 10násobný.

⁸ Evropský hospodářský prostor zahrnuje kromě členských států EU také Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

⁹ Viz [obecná připomínka č. 2](#) společnosti Telefónica Czech Republic, a.s.

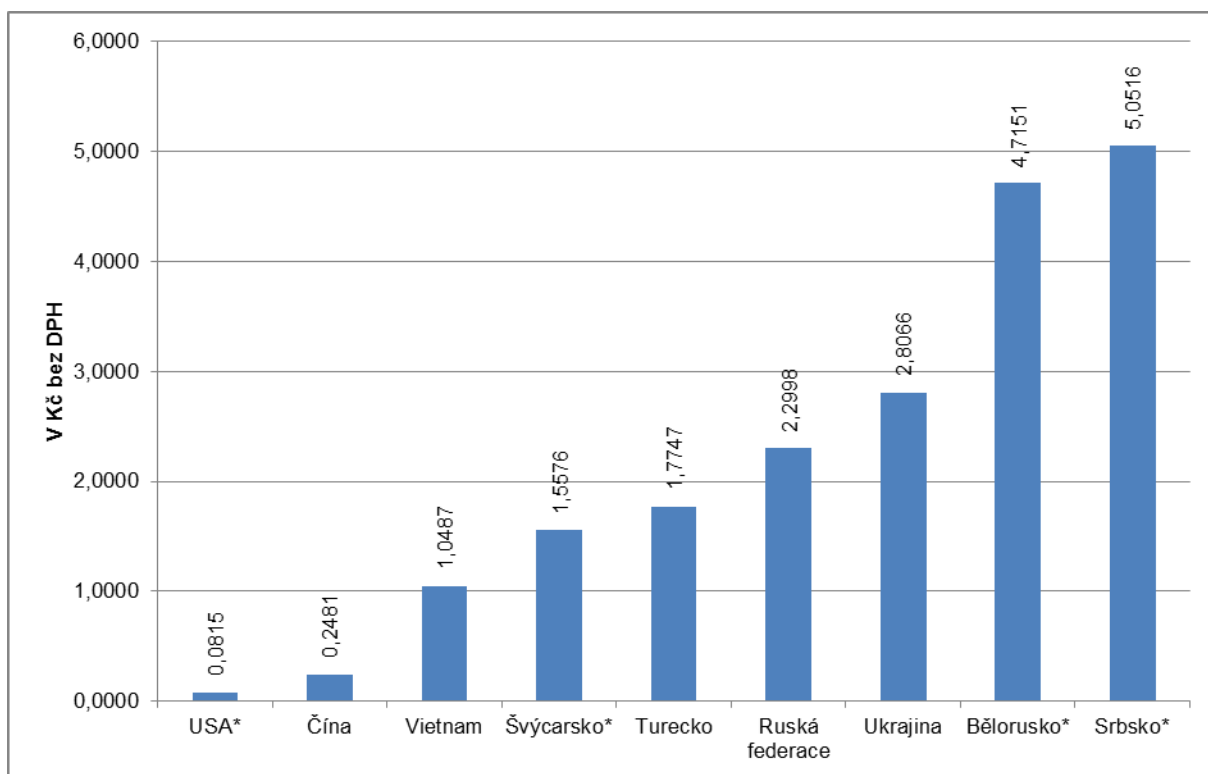
¹⁰ Veřejná konzultace probíhala mezi 29. květnem 2013 a 1. červencem 2013.

¹¹ Prezentované Úřadu jedním z dotčených subjektů například během workshopu k návrhu analýzy relevantního trhu dne 22. května 2013.

¹² Tj. od společností Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

¹³ Do srovnání mělo být primárně zařazeno 5 zemí mimo EHP s největším objemem vzájemného provozu s tuzemskými operátory, nicméně výčet těchto zemí je u každého z operátorů odlišný, takže výsledná skupina srovnávaných zemí je částečným průnikem zemí s nejvyšším objemem vzájemného provozu u jednotlivých operátorů (tam, kde se do průniku dostala srovnávaná země alespoň u dvou operátorů), do kterého byly přidány i další potenciálně významné destinace jako např. Čína.

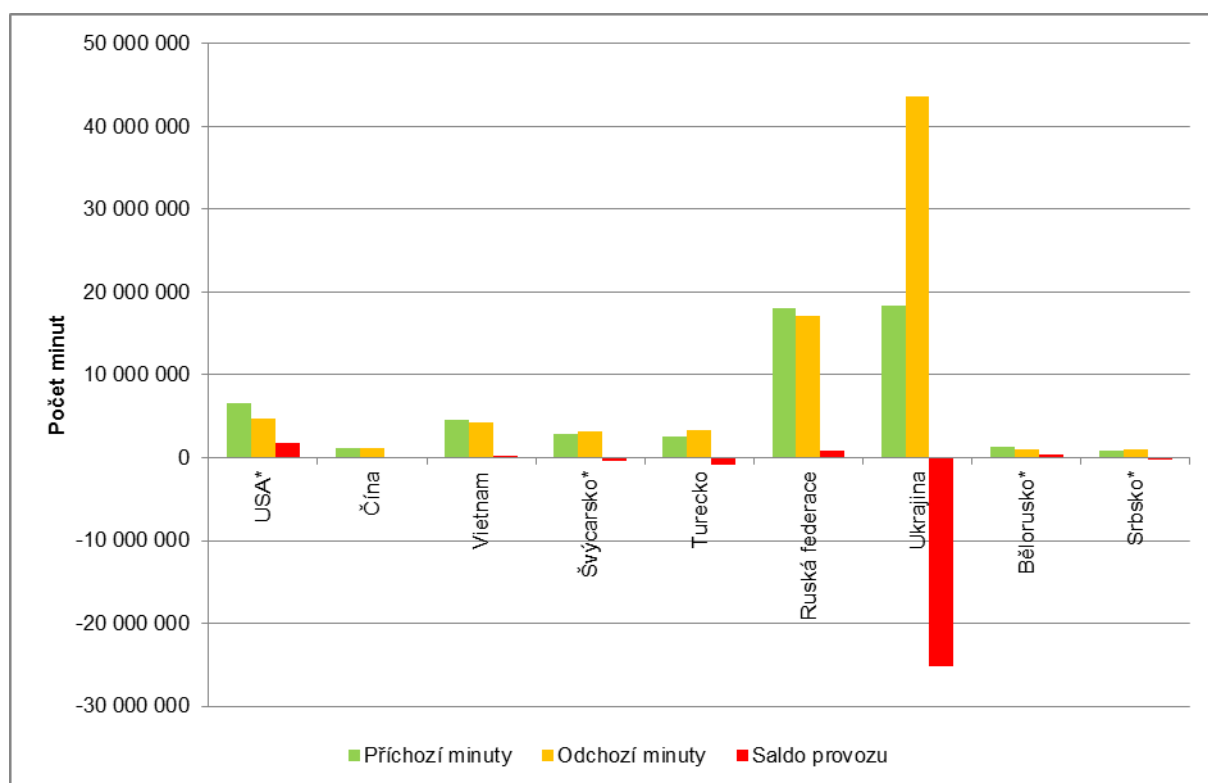
Graf č. 10: Mezinárodní srovnání průměrných nákladů za terminaci ve veřejných mobilních telefonních sítích ve vybraných státech mimo EHP za rok 2012 u tří největších mobilních operátorů v České republice v Kč/min.

* - průměr byl vypočten z dat za dva operátory

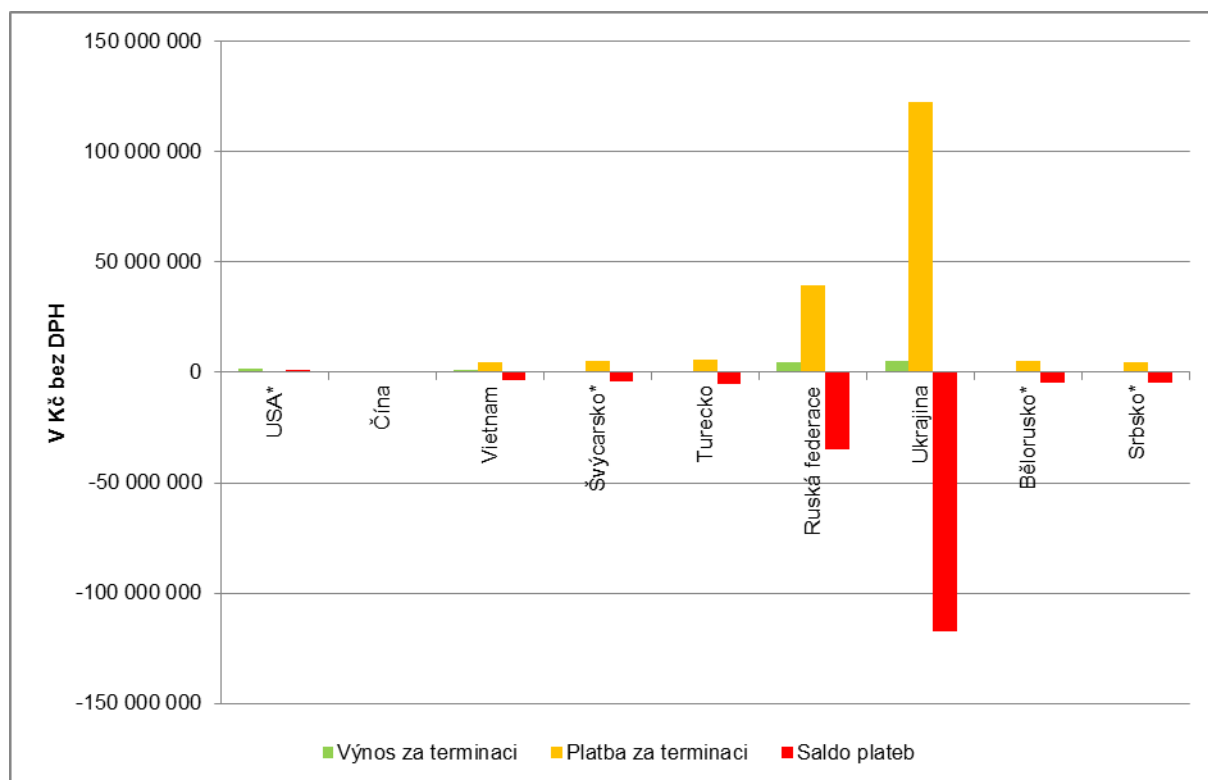
Jaký by byl dopad této cenové asymetrie do vzájemné platební bilance zkoumaných tuzemských operátorů s danými státy mimo EHP lze pak posoudit aplikací terminačních nákladů do objemu vzájemného provozu (tj. vynásobením těchto nákladů objemem terminovaného provozu). Graf č. 11 tedy nejprve srovnává objem provozu v počtu minut, následně graf č. 12 následně znázorňuje souhrnnou platební bilanci tuzemských operátorů s jednotlivými státy za předpokladu platnosti daného objemu provozu a daných terminačních nákladů. Pro zjednodušení Úřad předpokládá i rovnoměrné rozdělení provozu mezi všechny tři zkoumané mobilní operátory (důvodem je skutečnost, že hodnoty v grafu č. 11 jsou aritmetickým průměrem nákladů na terminaci v daných zemích a nebyly váženy objemem provozu u jednotlivých tuzemských mobilních operátorů).

Graf č. 11: Objem vzájemného terminačního provozu mezi třemi největšími mobilními operátory v České republice a vybranými zeměmi mimo EHP za rok 2012

* - objem byl vypočten z dat za dva operátory

Graf č. 12: Platební bilance za velkoobchodní službu terminace ve veřejných mobilních telefonních sítích mezi třemi největšími mobilními operátory v České republice a vybranými zeměmi mimo EHP

* - bilance byla vypočtena z dat za dva operátory

Graf č. 12 vychází z dat grafu č. 10 (náklady na terminaci ve vybraných státech mimo EHP), grafu č. 11 (objem vzájemného provozu mezi třemi největšími operátory v České republice a vybranými státy mimo EHP) a z ceny za terminaci stanovené Úřadem od 1. července 2013 na 0,27 Kč/min. Tuto cenu Úřad aplikoval na objem provozu z vybraných států mimo EHP, který je terminován v sítích tří největších operátorů v České republice. Z grafu č. 12 je patrné, že i se státy, se kterými mají čeští operátoři souhrnně kladné saldo terminovaného provozu (více terminovaného provozu v sítích tuzemských operátorů, než v sítích zahraničních operátorů), a se kterými by tak v případě aplikace symetrických cen měly kladnou platební bilanci, převyšuje objem plateb do zahraničí objem plateb ze zahraničí přijatých (nejlépe je to patrné v případě Ruské federace). U některých států je sice objem hovorů odchozích ze sítí tuzemských operátorů vyšší než objem příchozího terminovaného provozu, ale záporné saldo platební bilance je vyšší než kolik by činilo v případě aplikace symetrických cen (např. v případě Ukrajiny je objem provozu odchozího ze sítí tuzemských operátorů cca 2,36x vyšší než objem příchozího terminovaného provozu, ale objem odchozích plateb za terminaci je takřka 25x vyšší než objem přijatých plateb za terminaci v sítích tuzemských operátorů).

Třebaže Úřad nemá k dispozici údaje, jakým způsobem došlo ke stanovení cen za terminaci ve srovnávaných zemích (tj. zda byla cena stanovena na základě některé z nákladových metod, např. FDC, LRIC apod., nebo odpovídá tržní ceně v dané zemi), lze se domnívat, že přinejmenším v řadě těchto zemí (ne-li ve většině) cena za terminaci převyšuje pouze čisté přírůstkové náklady spojené s velkoobchodní službou terminace (tj. převyšuje cenu, stanovenou metodou „pure“ LRIC). V důsledku toho jsou čeští spotřebitelé volající do těchto zemí nuceni platit větší část nákladů spojených s terminací, než kterou platí zákazníci volající z těchto zemí do České republiky.

Výše uvedená zjištění Úřad zohlední při návrhu přiměřených nápravných opatření SMP podnikům tak, aby u českých uživatelů nedocházelo k neodůvodněné diskriminaci při volání do států mimo EHP.

Ziskovost služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních sítích

Úřad se rovněž zaměřil na posouzení ziskovosti služby terminace u tří podniků s významnou tržní silou (Telefónica, T-Mobile a Vodafone) na základě historických nákladů alokovaných na uvedenou službu a pravidelně vykazovaných v oddělené evidenci nákladů a výnosů. Přiměřený zisk (WACC) byl v letech 2008–2011 stanoven ve výši 11,5 % z vloženého kapitálu.

Úřad shledal po vyhodnocení výše uvedených údajů, že podniky Telefónica a T-Mobile dosáhly za období 2008–2011 vyššího provozního zisku než byl zisk přiměřený, tzn., že výnosy vedené v oddělené evidenci pokryly jak provozní náklady, tak náklady vloženého kapitálu a podniky tak dosáhly kladného ekonomického zisku. Nicméně lze konstatovat, že ziskovost služby terminace u těchto podniků v tomto období klesala v závislosti na poklesu maximální ceny za terminaci. Společnost Vodafone dosáhla v období 2009–2010 rovněž vyššího zisku než by odpovídalo stanovené hodnotě WACC, ovšem i u tohoto podniku klesala ziskovost uvedené služby v závislosti na poklesu maximální ceny za terminaci. Za rok 2011 zaznamenala společnost Vodafone dokonce provozní ztrátu (provozní náklady převyšovaly provozní výnosy).

Závěr

Kritérium ceny a ziskovost nasvědčuje o existenci samostatné významné tržní síly a o možném účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by ve svém důsledku byly v neprospěch koncových uživatelů. Z výsledků mezinárodního srovnání vyplývá, že ceny účtované na tuzemském trhu byly v roce 2012 nad evropským průměrem. Rovněž výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů prokazují, že společnosti Telefónica, T-Mobile a Vodafone (ta vyjma roku 2011) vykazovaly z poskytování dané služby zisk, který

převyšoval stanovenou hodnotu WACC. Tato skutečnost (vyšší než přiměřený zisk) byla zapříčiněna i tím, že společnosti striktně dodržovaly Úřadem stanovenou maximální cenu, aniž by samy při poklesu svých nákladů přistoupily ke snížení účtovaných cen. Úřad při nalezení podniku (či podniků) s významnou tržní silou zohlední při návrhu nápravných opatření všechna kritéria svědčící o tržní síle jednotlivých operátorů na posuzovaných terminačních trzích a intenzitě možné soutěže (jež by případně mohla omezovat volnost operátorů při stanovení velkoobchodních cen) na těchto trzích. Úřad přihledne i k dalším skutečnostem, jež by mohly ovlivnit výši uplatňované ceny za velkoobchodní služby terminace ze strany všech podniků s významnou tržní silou, jako jsou například dosavadní zkušenosti při prosazování symetrických terminačních cen založených na metodě „pure“ BU-LRIC na relevantním trhu č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě (jenž se svým charakterem a podstatou soutěžních problémů podobá analyzovanému relevantnímu trhu č. 7).

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Přestože služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, Úřad považuje především pro účely uložení odpovídajících a proporcionálních nápravných opatření za potřebné provést analýzu kritérií souvisejících s charakteristikou zákazníků a charakteristikou konkurence na „celkovém trhu mobilní terminace“.

Podnikatelé poskytující služby na daném velkoobchodním trhu je možno označit zároveň i za odběratele služeb poskytovaných na tomto trhu. Podnikatelé provozující síť a poskytující služby VDTS¹⁴ mohou volit mezi přímým propojením se sítí, v níž je terminováno anebo tranzitem (tranzitem se rozumí nepřímé propojení, to znamená propojení dvou veřejných komunikačních sítí prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť). Přijaté řešení odpovídá technickému a především ekonomickému vyhodnocení variantních řešení. Obecně platí, že pro menšího operátora (zde měřeno v počtu reálných minut realizovaných v rámci daného propojení) je nevýhodné zřizovat přímé propojení se všemi subjekty na trhu, jelikož je pro něj ekonomicky výhodnější používat nepřímé propojení prostřednictvím tranzitu v případě terminace ze sítí se slabým provozem. Propojení je poskytováno na komerční bázi a Úřadu nejsou avizovány možné změny takového chování. Současně samozřejmě platí, že i postavení každého poskytovatele služeb terminace v jednotlivých sítích je specifické, jedinečné, neboť jak je uvedeno výše, ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází.

V souvislosti s posuzováním postavení a očekávaného konání poskytovatelů služeb Úřad dále uvádí názor Evropské komise, který sdělila ve svém stanovisku (viz část F této analýzy). Ten, jak jej Komise konkretizovala ve stanovisku k návrhu analýzy trhu č. 3, vychází z předpokladu, že každý z poskytovatelů služeb terminace může uplatnit potenciální tržní sílu vzhledem k jedinečnosti poskytované služby, a to zejména tím, že buď odmítne samotný přístup, resp. propojení, nebo dohodu o jeho ceně, event. nebude akceptovat cenu za terminaci. S ohledem na to Komise uvádí, že odmítání přímého propojení ze strany alternativního operátora by mohlo vést ke „strategii zvyšování nákladů konkurence“ tím, že by nutil alternativního operátora k tranzitu provozu přes třetího operátora pro účely terminace. I když Komise připouští, že nepřímé propojení může být pro menší alternativní operátory efektivnější variantou, má za to, že na relevantním trhu musí mít operátor usilující o terminaci svého provozu možnost požádat o přímé propojení.

---

¹⁴ Veřejně dostupná telefonní služba.

Velkoobchodní terminace volání je nezbytná k tomu, aby bylo možné ukončit hovory směřované na volaná čísla v síti jiného operátora. Poskytovatel služeb má jednoznačný zájem propojit svou síť se sítěmi jiného/jiných operátorů tak, aby bylo jeho účastníkům umožněno dovolat se účastníkům v jiných účastnických sítích a naopak. Nicméně Komise ve svém stanovisku uvádí, že nelze zcela vyloučit případy, kdy by bylo možné předpokládat, že dojde ze strany alternativních operátorů k odmítnutí přístupu nebo sporu o cenu za službu.

Motivace společnosti Air Telecom, která na maloobchodním trhu zaujímá méně významnou pozici (v porovnání s ostatním třem mobilním operátorům), může být k uzavření propojení na komerční bázi odlišná od chování ostatních tří mobilních operátorů. Pokud vezmeme v úvahu i posouzení vyjednávací síly společnosti Air Telecom, tak již z hodnocení kritéria velikost podniku, počtu účastníků a pokrytí lze dovodit její nedostatečnou výši oproti ostatním třem mobilním operátorům, ale Komise ve svém Doporučení o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU konstatuje, že: „Tuto nerovnováhu tržních sil napravuje existence regulačního opatření požadujícího sjednání propojení, které má za cíl zajistit komplexní propojenost (end-tu-end connectivity) tak, jak to vyžaduje předpisový rámec.“

Podobně situaci Úřad spatřuje i v oblasti sjednávání cen za propojení pro účely terminace volání v mobilních sítích. S ohledem na postupující snižování regulací stanovené maximální výše ceny očekává Úřad u Air Telecom (dříve MobilKom) snahu o dosažení jiné než regulované úrovně cen za terminaci v mobilní síti. Tržní síla, založená na 100 % tržním podílu operátora na ukončení volání ve své síti, tomuto operátorovi umožňuje stanovovat ceny nezávisle na ostatních tržních subjektech, a tedy i účtovat nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů.

Pokud tedy Úřad vychází z předpokladu, že v prostředí regulace ex ante je tržní síla zásadně měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu zvýšit ceny tím, že omezí výkon, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů, lze považovat tento předpoklad za splněný u všech poskytovatelů služeb velkoobchodní terminace.

Proto je podle názoru Komise třeba uložit symetricky nejen povinnost související s regulací ceny za ukončení, ale i regulaci přístupu, resp. propojení pro účely ukončení volání v sítích všech podnikatelů na trhu.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem s významnou tržní silou ve své vlastní síti. Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že každý poskytovatel služby ukončení volání má absolutní podíl (100 %) ve své vlastní síti. V případě společností Telefónica, T-Mobile, Vodafone a Air Telecom zkoumaná kritéria svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

Z provedené analýzy vyplynulo, že pozice podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu je natolik silná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Úřad shledal, že existují rozdíly ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly mezi společnostmi Telefónica, T-Mobile, Vodafone a společností Air Telecom, a proto navrhne stanovit podmínky podnikání přiměřeně zjištěným skutečnostem.

3.3 Společná významná tržní síla

Vzhledem k charakteru relevantního trhu na trhu neexistuje společná významná tržní síla, neboť provozovatelé jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítí mají ve své vlastní síti monopolní postavení. Z tohoto důvodu nebyla kritéria společné významné tržní síly podle Metodiky na tomto trhu uplatněna.

Další kritéria

Žádná z dalších kritérií nesvědčí pro existenci společné významné tržní síly.

3.4 Výsledky vyhodnocení společné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Na základě provedené analýzy Úřad konstatuje, že na relevantním trhu neexistují podniky se společnou významnou tržní silou.

3.5 Přenesená významná tržní síla

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem se samostatnou významnou tržní silou ve své síti, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.6 Závěry k analýze trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, případně má k určité síti sjednaný takový velkoobchodní přístup, který mu umožňuje nabízet a prodávat terminaci volání na účastnická čísla ve své virtuální síti, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní či sjednané) veřejné mobilní telefonní síti. To platí i pro nově vstupující subjekty na relevantní trh. Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat, podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí, a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu.

Úřad proto v kapitole 3.1.1 analyzoval vývoj trhu a tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných mobilních telefonních sítích vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu aktivních SIM karet a vyhodnotil i další relevantní kritéria podle Metodiky.

Z hlediska vývoje tržních podílů Úřad konstatoval, že ve sledovaném období nedochází k jejich významným změnám, když, jak z pohledu celkového objemu terminovaných minut, tak i celkového počtu aktivních SIM karet mají společnosti Telefónica, T-Mobile a Vodafone trvale prakticky stabilní tržní podíly. Ty byly ke konci roku 2012 v rozmezí cca 22,9 až 39,6% v případě celkového trhu aktivních SIM karet a v rozmezí cca **obchodní tajemství** % v případě celkového trhu terminovaných minut. Tržní podíly společnosti Air Telecom (dříve MobilKom) však k uvedenému datu dosahovaly pouze 0,11%, resp. 0,08% v závislosti na posuzovaných kritériích.

Na základě vyhodnocení kritérií zaměřených na charakteristiku podniku, souvisejících s charakteristikou zákazníků a konkurence, dospěl Úřad k závěru, že pozice všech podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu není zcela identická a že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Úřad shledal, že existují významné rozdíly ve vyhodnocení kritérií pro uplatnění významné tržní síly mezi společnostmi Air Telecom a ostatními poskytovateli služeb na tomto trhu, tj. společnostmi Telefónica,

T-Mobile a Vodafone. Úřad považuje za nezbytné tuto skutečnost zohlednit při návrhu stanovení nápravných opatření tak, aby v případě jednotlivých podniků s významnou tržní silou byla zajištěna jejich přiměřenost jejich odlišným pozicím na celkovém trhu mobilní terminace.

Zároveň je zde třeba uvést vyjádření Komise, které říká, že na trzích terminace se nelze zcela spoléhat na to, že obchodní dohody zajistí dostatečné propojení všech sítí a tudíž existuje potenciální hrozba odmítání přístupu.

Úřad očekává, že nově vstupující subjekty (MNO, MVNO, případně MVNE), kteří velkoobchodně nabízejí a prodávají terminaci volání ve své či smluvně objednané síti, na relevantním trhu budou uplatňovat vzájemnou reciprocitu cen s podniky s významnou tržní silou za službu ukončení hlasového volání v mobilních telefonních sítích. Vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude Úřad řešit v následné analýze. V následných nápravných opatřeních a cenové regulaci rozhodne Úřad dle konkrétní situace. V případě cenové regulace bude Úřad postupovat v souladu s Doporučením o terminačních sazbách (2009/396/ES).

Úřad na tomto trhu neshledal existenci společné významné tržní síly ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regulace ze zákona

Povinnost podnikatele podle § 80 odst. 2 Zákona je nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

Podnik, kterému byla uložena povinnost v rozhodnutí o uložení povinností podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Tato zákonná povinnost byla přijata až zákonem č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Uvedený zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2012, a proto se povinnost zveřejnění referenční nabídky podle této právní úpravy nevztahovala na společnosti Telefónica, T-Mobile a Vodafone jako na podniky s významnou tržní silou, kterým byly uloženy povinnosti podle § 84 odst. 2 Zákona na základě výsledku analýzy relevantního trhu vydané jako opatření obecné povahy č. A/7/09.2009-11.

4.1.2 Regulace uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podnikům s významnou tržní silou, společnostem Telefónica, Vodafone, T-Mobile a MobilKom (nyní Air Telecom) byly podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 (ve znění účinném do 30. června 2010) Zákona a podle návrhu dle opatření obecné povahy č. A/7/09.2009-11 uloženy následující povinnosti: rozhodnutími č. REM/7/04.2010-28, č. REM/7/04.2010-30, č. REM/7/04.2010-29 a č. REM/7/04.2010-27, která nabyla právní moci dne 8. dubna 2010¹⁵. Uložené povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3

---

¹⁵ V případě MobilKomu 14. dubna 2010.

(ve znění účinném do 30. června 2010) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy (č. A/7/09.2009-11) byly:

Společnostem Telefónica, T-Mobile, Vodafone a MobilKom (nyní Air Telecom) byly uloženy podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010) a souvisejícího opatření obecné povahy č. A/7/09.2009-11 následující povinnosti:

1. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

2. Povinnost nediskriminace při poskytování propojení podle § 81 Zákona, a to

- a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
- b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

Společnostem Telefónica, T-Mobile a Vodafone byly uloženy podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona (ve znění účinném do 30. června 2010) a souvisejícího opatření obecné povahy č. A/7/09.2009-11 k výše uvedeným povinnostem ještě následující povinnosti:

1. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat referenční nabídku propojení s uvedením popisu příslušných nabídek rozdělených na části podle potřeb trhu a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a referenční nabídky propojení.

2. Povinnost umožnit přístup k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby ukončení volání (terminace) ve své mobilní telefonní síti podle § 84 Zákona, a to

- a) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
- b) povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,

a to za podmínek stanovených referenční nabídkou propojení.

3. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby

- a) při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
- b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Úřad dále společnosti Telefónica, T-Mobile a Vodafone uložil povinnosti související s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v její telefonní síti tak, aby nebyly překročeny stanovené maximální ceny.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo zajistit propojování se sítěmi mobilních operátorů a zabránit uplatňování nepřiměřeně vysokých cen za ukončení volání v mobilních sítích, v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečná pro zabránění nepřiměřeně vysokým cenám na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty a reakce podniků s významnou tržní silou.

Referenční nabídky zveřejněné s ohledem na plnění povinnosti vyplývajících z minulé analýzy odpovídaly povinnostem umožnit přístup, nediskriminace a průhlednosti¹⁶.

Ve sledovaném období došlo u společnosti Telefónica ke změně v příloze 3 (Ceny) referenční nabídky propojení. Tato změna byla uveřejněna v částce 1/2011 Telekomunikačního věstníku dne 11. února 2011 a spočívala v úpravě cen ze přenesení čísel. Další změna byla uveřejněna dne 9. září 2011 v částce 12/2011 Telekomunikačního věstníku. Změna se týkala těla smlouvy a přílohy 4 (Vyúčtování a placení) a 5 (Smluvní pokuty). Tyto změny byly důsledkem vydání opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2011-10, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn. Poslední změna byla uveřejněna 5. října 2012 v částce 16/2012 Telekomunikačního věstníku a týkala se Přílohy 3 (Ceny).

Ve sledovaném období došlo u společnosti T-Mobile ke změnám v referenční nabídce. První změna byla uveřejněna v částce 1/2011 Telekomunikačního věstníku dne 11. února 2011 a spočívala zejména v úpravě v oblasti cen. Další změna byla uveřejněna dne 2. září 2011 v částce 11/2011 Telekomunikačního věstníku. Změna souvisela s vydáním aktualizace opatření obecné povahy č. 7. Poslední změna byla uveřejněna dne 21. září 2012 v částce 15/2012 Telekomunikačního věstníku.

Ve sledovaném období došlo u společnosti Vodafone ke změnám v referenční nabídce. První změna byla uveřejněna v částce 1/2011 Telekomunikačního věstníku dne 11. února 2011 a spočívala v úpravě přílohy C1 (konkrétní výše cen za poskytované služby). Další změny v referenční nabídce propojení byly zveřejněny dne 25. února 2011 v částce 2/2011 Telekomunikačního věstníku. Opětovně byla aktualizována příloha C1 (konkrétní výše cen za poskytované služby) a také příloha H (bankovní záruka). Další změna byla zveřejněna dne 17. července 2012 v částce 10/2012 Telekomunikačního věstníku. Konkrétně byla opět aktualizována příloha C1 (konkrétní výše cen za poskytované služby) a s ní také příloha E (adresy a kontaktní osoby). Poslední změna byla uveřejněna dne 21. září 2012 v částce 15/2012 Telekomunikačního věstníku, kdy došlo k úpravě přílohy C1 (konkrétní výše cen za poskytované služby).

---

¹⁶ Společnosti MobilKom (nyní Air Telecom) byly uloženy pouze povinnosti nediskriminace a průhlednosti bez povinnosti zveřejnění referenční nabídky.

Všechny aktualizace referenčních nabídek byly v souladu s uloženými povinnostmi a vedly k záměru Úřadu v souladu s uloženými povinnostmi.

Společnosti Telefónica, T-Mobile a Vodafone vedou oddělenou evidenci nákladů a výnosů při poskytování služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích v souladu s uloženou povinností. Společnosti předložily výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů za roky 2009, 2010 a 2011 v souladu s § 86 odst. 4 a 7 Zákona.

Úřad dále ve sledovaném období kontroloval plnění povinnosti průhlednosti, a to zda jednotlivé společnosti zveřejňují informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

Společnost T-Mobile uveřejnila informace v souladu s uvedenou povinností a informace o uveřejnění informací byla také zveřejněna v částce 16/2010 Telekomunikačního věstníku. Ostatní společnosti nezaslaly Úřadu informace o uveřejněných informacích, ani tyto informace nezveřejnily způsobem umožňujícím dálkový přístup na svých internetových stránkách. Úřad tyto společnosti vyzval k odstranění zjištěných nedostatků podle § 114 Zákona. Všechny společnosti zjištěné nedostatky odstranily a informace o uveřejnění informací byla postupně zveřejněna v částkách 16/2010 a 17/2010 Telekomunikačního věstníku.

Posuzování podnětů

V období od druhého kola analýzy relevantního trhu řešil Úřad celkem 3 podání od operátorů, která souvisí s tímto relevantním trhem.

1. Navrhovatel GTS Czech, s.r.o. (dále jen „GTS Czech“) vs. Vodafone

Společnost Vodafone neplnila podle společnosti GTS Czech povinnost vyplývající jí z rozhodnutí o ceně č. [CEN/7/07.2012-2](#), čj. ČTÚ-23 556/2012-611 ze dne 3. července 2012 (dále jen „Rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 3. července 2012 tím, že doposud nesjednala se společností GTS Czech cenu za propojení ve své veřejné telefonní síti za službu ukončení volání (terminace) v souladu s částí I. výroku Rozhodnutí.

Společnost Vodafone byla rozhodnutím [č. SMP/7/03.2010-23](#) ze dne 23. března 2010, na základě výsledků analýzy bývalého relevantního trhu č. 7 vydané opatřením obecné povahy Úřadu [č. A/7/09.2009-11](#), stanovena jako podnik s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu.

Ke sjednání cen, tedy k uzavření dodatků ke smlouvám o propojení, určil Úřad společnosti Vodafone, tak jak je uvedeno ve výroku II. Rozhodnutí i v odůvodnění Rozhodnutí, dostatečnou časovou lhůtu v délce více než dvou měsíců ode dne nabytí právní moci Rozhodnutí (3. července 2012) do 15. září 2012. Z vyjádření společnosti GTS Czech bylo Úřadu známo, že společnost Vodafone sice projevila snahu dodatek ke smlouvě o propojení uzavřít, když již 15. srpna 2012 zaslala společnosti GTS Czech návrh dodatku ke Smlouvě o propojení (dále jen „Dodatek“), součástí Dodatku však bylo také ustanovení, u něž měla společnost GTS Czech za to, že nesouvisí s plněním povinností vyplývajících z Rozhodnutí. Předmětem tohoto ustanovení je pozbytí účinnosti Dodatku v případě, že bude Rozhodnutí pravomocně zrušeno nebo v případě, že bude nahrazeno jiným rozhodnutím o ceně za terminaci vydaným Úřadem. Společnost GTS Czech doručila společnosti Vodafone protinávrh Dodatku, který odstranil z hlediska společnosti GTS Czech sporné

ustanovení. Dne 20. září 2012 se uskutečnilo osobní jednání obou stran, na němž společnost Vodafone odmítla uzavřít Dodatek s tím, že pokud nebudou přijata všechna jí navrhovaná ustanovení, bude sice uplatňovat příslušné regulované ceny, ale platně je do Smlouvy o propojení nesjedná.

Vzhledem k tomu, že společnost Vodafone nespĺnila zvláštní povinnost podle § 11 odst. 1 písm. b) Zákona, když ve stanovené lhůtě do 15. září 2012 nesjednala se společností GTS Czech cenu podle Rozhodnutí, Úřad vyzval společnost Vodafone v souladu s § 114 odst. 1 Zákona, aby ve lhůtě do 1 měsíce od obdržení této výzvy uvedený nedostatek odstranila a současně o tom podala Úřadu bezodkladně písemnou zprávu.

Společnost Vodafone na výzvu Úřadu reagovala a předmětný dodatek ke smlouvě podepsala.

2. Navrhovatel GTS Czech vs. Telefónica

Společnost GTS Czech postavila podnět k zahájení správního řízení z moci úřední na podezření, že společnost Telefónica porušuje povinnost nediskriminace, neboť v rámci výběrového řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu pro Českou republiku – Ministerstvo zahraničních věcí s názvem „Poskytování služby příčkového spojení telefonních ústředen“ vyhlášenou dne 4. července 2012 pod čj. 107743/2012-OCST (dále jen „Volání do mobilních sítí pro MZV“), nabídla cenu za hlasové volání do mobilních sítí operátorů působících na českém trhu, případně v zahraničí, ve výši 0,418 Kč/min. bez DPH s tarifací 1 + 1. Podle společnosti GTS Czech nemůže tato cena pokrýt náklady společnosti Telefónica na poskytování této služby a je pravděpodobné, že neuplatňuje vůči svým vlastním organizačním složkám cenu nediskriminačně, a postupuje tak v rozporu s nápravným opatřením [REM/2/04.2010-65](#). Společnost GTS Czech má za to, že cenová nabídka společnosti Telefónica je při využití služby CS a CPS nereplikovatelná. Společnost GTS Czech poukazuje na to, že nabídková cena společnosti Telefónica nedosahuje ani výše ceny za terminaci volání z pevné sítě do své GSM sítě, a je tak v rozporu s rozhodnutím [REM/7/04.2010-28](#).

Úřad uvedl, že pokud by zkoumal plnění uložených povinností na jednotlivých trzích tím, že by bral v úvahu ceny nabízené v rámci nabídek jednotlivých tarifů, hlasových řešení, balíčků apod., nebo individuální nabídky, pak by bylo možné aplikovat regulovaným operátorem s postavením podniku s významnou tržní silou pouze jeden tarif na trhu a byla by tak potlačena možnost variability tvorby nabídky poskytovaných služeb ve prospěch koncových uživatelů.

Úřad na závěr k výsledku šetření uvádí, že nízké ceny, které nabídla společnost Telefónica jako podnik s významnou tržní silou v rámci jedné konkrétní nabídky, tj. v rámci výběrového řízení na Volání do mobilních sítí, nelze považovat za diskriminační vůči ostatním podnikům působícím na trhu volání do mobilních sítí pouze z toho důvodu, že v tomto jednom případě byla nabízená cena nižší, než kolik činí průměrné celkové jednotkové náklady na daném trhu. Na podporu tohoto tvrzení se Úřad odvolává na [rozhodnutí](#) Soudního dvora EU ze dne 27. března 2012 o předběžné otázce v kauze C-209/10, Post Danmark A/S proti Konkurrenceradet, ve věci uplatňování nízkých cen vůči některým bývalým zákazníkům konkurenta.

3. Navrhovatel GTS Czech vs. Telefónica

Společnost Telefónica podle společnosti GTS Czech porušila uložené povinnosti tím, že nesjednala se společností GTS Czech cenu za propojení ve své veřejné telefonní síti za službu ukončení volání (terminace) v souladu s částí I. výroku rozhodnutí [CEN/7/07.2012-4](#) (dále „CEN 7“) a cenu za službu zpřístupnění účastnického vedení

a prostředků a služeb nezbytných k poskytování služeb prostřednictvím účastnického vedení v souladu s částí I. výroku rozhodnutí [CEN/4/06.2012-1](#) (dále „CEN 4“).

Úřad shledal, že společnost Telefónica porušila povinnost jí uloženou ve zmíněném rozhodnutí, a to tím, že v souladu s platnou Smlouvou o propojení veřejných komunikačních sítí, uzavřenou mezi společnostmi GTS Czech a společností Telefónica, odmítla sjednat do 15. září 2012 ceny tak, aby odpovídaly rozhodnutí CEN 7 a v souladu s platnou Smlouvou o zpřístupnění účastnického kovového vedení a Smlouvou o kolokaci odmítla sjednat nejpozději od 1. září 2012 (tzn. nejpozději od prvního dne třetího měsíce následujícím po měsíci, ve kterém došlo k nabytí právní moci rozhodnutí CEN 4) ceny tak, aby odpovídaly rozhodnutí CEN 4.

Na základě nesplnění zvláštní povinnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), Úřad vyzval společnost Telefónica v souladu s § 114 odst. 1 Zákona, aby ve lhůtě do 1 měsíce nedostatek odstranila a současně o tom podala Úřadu bezodkladně písemnou zprávu.

Společnost Telefónica tak na výzvu Úřadu reagovala, tzn., že předmětný dodatek ke smlouvě podepsala.

4. Navrhovatel Vodafone vs. Unient Communications, a.s. (dále jen „Unient“)

Společnost Vodafone se domnívala, že společnost Unient (nyní Spinoco Czech Republic, a.s.) porušuje povinnost stanovenou v § 79 odst. 1 Zákona, a to povinnost jednat o propojení.

Společnost Vodafone se snažila se společností Unient uzavřít dodatek ke smlouvě o propojení týkající se umožnění poskytování služby krátkých čísel na síti společnosti Vodafone a jejich využívání účastníky společnosti Unient. Společnost Vodafone uváděla, že na její návrh nebylo společností Unient vůbec reagováno. Na dodatek, který by implementoval povinnosti uložené společnosti Vodafone na základě regulace ze strany Úřadu rozhodnutím čj. CEN/7/04.2010-69 (úprava terminačních cen), reagovala společnost Unient výrazně opožděněji než je běžnou praxí v oboru a podmiňuje jeho uzavření vložím jiných bodů.

Na základě zjištěných skutečností Úřad konstatoval, že ze strany společnosti Unient nedošlo k porušení § 79 odst. 1 Zákona, tedy k neplnění povinnosti jednat o propojení, neboť jeden ze sporných dodatků byl podepsán a o dalším dodatku ke smlouvě o propojení se stále jedná. Z těchto závěrů vyplývalo, že nebyl důvod k zahájení řízení z moci úřední podle § 79 odst. 1 Zákona, a proto Úřad takové řízení nezahájil.

Řešení sporů

Úřad eviduje 3 resp. 5 sporů vztahujících se ke službě ukončení hlasových volání ve veřejných mobilních telefonních sítích.

1. Navrhovatel Vodafone vs. GTS Czech

Společnost Vodafone podala návrh na rozhodnutí sporu na uložení povinnosti uzavřít Dodatek č. 6 ke smlouvě o propojení veřejných komunikačních sítí ze dne 1. 9. 2010 ve znění předloženém navrhovatelem. V průběhu řízení sporné strany uzavřely dodatek v návrhu přeloženém společností GTS Czech, proto bylo vydáno správním orgánem I. stupně rozhodnutí, kdy řízení v části týkající se návrhu na uložení povinnosti uzavřít dodatek č. 6 bylo zastaveno.

Rozklad proti rozhodnutí správního orgánu nebyl ve stanovené lhůtě žádným z účastníků podán, tudíž rozhodnutí správního orgánu I. stupně nabylo právní moci dne 20. 3. 2013.

2. Navrhovatel Telefónica vs. Spinoco Czech Republic, a.s. (dále jen „Spinoco“)

Společnost Telefónica podala návrh na uložení povinnosti společnosti Spinoco (dříve společnost Unient Communications, a.s.) uzavřít Dodatek č. 7 ke Smlouvě o propojení sítí elektronických komunikací uzavřené dne 22. června 2005 ve znění předloženém navrhovatelem. Předložený Dodatek č. 7 však neřešil pouze ceny, které podléhají regulační činnosti Úřadu, ale obsahoval položky a ceny na veškeré poskytované služby společností Telefónica a naopak, a to i zpětně od r. 2009. V průběhu řízení se ukázalo, že spornými položkami nebyly ceny za položky podléhající regulaci Úřadu, ale ceny za ty služby, které nejsou regulovány. Po vyloučení položek, o kterých není správní orgán oprávněn rozhodovat, protože se nejednalo o ceny za služby, které podléhají cenové regulaci, bylo vydáno rozhodnutí, které deklarovalo povinnost smluvních stran uzavřít Dodatek č. 7 v rozsahu uvedeném v rozhodnutí správního orgánu, tj. v rozsahu povinností uložených v rámci regulační činnosti Úřadu. Toto rozhodnutí správního orgánu I. stupně nabylo právní moci dne 28. 6. 2012 (nebylo napadeno rozkladem).

3. Navrhovatel GTS Czech vs. Vodafone¹⁷

Společnost GTS Czech požádala o rozhodnutí sporu mezi ní a společností Vodafone, který se týkal uzavření dodatku ke smlouvě o propojení. Předmětem tohoto dodatku byla úprava celkové ceny za službu terminace. Docházelo by o neplnění povinnosti uložené společnosti Vodafone dle rozhodnutí o ceně CEN/7/04.2010-69.

Společnost Vodafone dne 13. 12. 2010 odmítla uzavřít dodatek s tím, že pokud nebudou přijata jiná, s rozhodnutím o ceně CEN/7/04.2010-69 nesouvisející ustanovení, tak bude účtovat příslušné regulované ceny, ale platně, tj. písemně se do smlouvy o propojení sítí ceny dle rozhodnutí o ceně nesjedná.

Obdobně společnost Vodafone postupuje i při vydávání své referenční nabídky, kde není zakomponován plánovaný, regulovaný pokles ceny tak, jak by v souladu se smyslem povinnosti průhlednosti měl být.

Úřad vyzval Vodafone k odstranění zjištěných nedostatků. Vodafone takto učinil a dne 9. 2. 2011 zaslal oznámení Úřadu o odstranění zjištěných nedostatků.

4.2 Určení stanoveného období (pro další analýzu), monitorování vývoje trhu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze po uplynutí maximální lhůty dvou let.

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

---

¹⁷ Další spory ohledně stejných nedostatků a vyznění týkající se společnosti Vodafone: Navrhovatel T-Mobile vs. Vodafone a navrhovatel Voinet s.r.o. vs. Vodafone.

4.3 Návrh nápravných opatření

Potenciální tržní problémy

Na základě provedené analýzy relevantního trhu, včetně vyhodnocení stávajících nápravných opatření a řešených podnětů souvisejících s analyzovaným trhem, Úřad identifikoval následující potenciální tržní problémy.

1. Odmítání požadavku na propojení nebo přístup ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích.

Vyjednávací pozice společností Telefónica, T-Mobile a Vodafone je natolik silná, že se mohou chovat nezávisle na ostatních poskytovatelích i odběratelích služby.

Vyjednávací pozice společnosti Air Telecom je výrazně slabší. Její tržní podíl na celkovém počtu terminovaných minut je oproti tržnímu podílu ostatních společností (Telefonica, T-Mobile a Vodafone) příliš nízký, aby se mohla chovat nezávisle na ostatních poskytovatelích i odběratelích služby. Přesto však nelze zcela vyloučit, že by v době účinnosti analýzy k takovému odmítnutí přístupu nemohlo dojít.

Úřad v této souvislosti bere v úvahu, že přísnější regulace ceny propojení zvyšuje motivaci menšího alternativního operátora odmítnout požadavek na přístup a alespoň dočasně (do případného vyřešení sporu) využívat vyšších cen za terminaci.

Úřad proto s ohledem na vyjádření Komise (viz část F této analýzy), na jehož základě Úřad doplnil hodnocení „Kritéria související s charakteristikou zákazníků a konkurence“ (viz kap. 3.1.3) přistoupí k uložení povinnosti přístupu podle § 84 Zákona k zajištění propojení všem poskytovatelům služeb na posuzovaném velkoobchodním trhu.

2. Diskriminační jednání nebo zadržování informací: SMP podniky by mohly vzhledem ke své tržní síle diskriminovat ostatní podnikatele vůči své maloobchodní divizi v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb.

3. Účtování nepřiměřených/excesivních cen za terminaci

Jak Úřad uvedl v závěrech kapitoly Ceny a ziskovost, existuje riziko možného uplatňování nepřiměřeně vysokých (či nízkých) cen v neprospěch koncových uživatelů. Společnosti s uloženou povinností související s regulací cen striktně dodržovaly Úřadem stanovenou maximální cenu, aniž by samy při poklesu svých nákladů přistoupily ke snížení účtovaných cen.

Zkoumaný relevantní trh je typický 100 % tržním podílem jednotlivých operátorů ve svých vlastních sítích a z toho vyplývající nulovou úrovní konkurence a absencí substitutů (pro službu terminace hovorů v jednotlivých sítích). Tato tržní síla pak operátorům umožňuje stanovovat ceny poskytovaných služeb nezávisle na ostatních tržních subjektech. Tato situace může nastat i v případě vstupu nových subjektů (MNO, MVNO, případně MVNE) na relevantní trh, kdy nově vstupující subjekt nebude akceptovat stejnou terminační cenu, jakou má uloženou podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu. Vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude Úřad řešit v následné analýze. V případě subjektu, který bude zařazen na trh, a Úřad rozhodne o stanovení podniku s významnou tržní silou, budou Úřadem uloženy regulační povinnosti. V rámci cenové regulace bude Úřad rozhodovat v souladu s Doporučením o terminačních sazbách (2009/396/ES).

Pokud by povinnosti související s regulací cen nebyly uloženy všem podnikům s významnou tržní silou, mohlo by ze strany některého z těchto (neregulovaných) podniků dojít k uplatňování asymetrických a nepřiměřeně vysokých cen, přesahujících maximální ceny stanovené Úřadem s následným negativním dopadem na koncového uživatele. Pokud by Úřad uložil cenovou regulaci jen některým podnikům, ostatní (cenově neregulované) subjekty s významnou tržní silou by nemusely být ochotny přistoupit dobrovolně na regulované maximální ceny a naopak by mohly účtovat ceny vyšší.

V této souvislosti Úřad vzal v úvahu i názor Komise na symetrické uplatňování cenové regulace vůči všem SMP podnikům, který opakovaně k návrhům Úřadu v této věci uplatnila (naposledy v listopadu 2012 k návrhu na nově stanovené maximální regulované ceny na posuzovaném trhu). Tento postup (symetrická regulace) je i v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb, které aplikaci symetrických cen předpokládá (doporučuje).

Úřad proto považuje za důvodné ponechat uplatnění cenové regulace vůči společnostem Telefónica, T-Mobile a Vodafone a nově jí uplatnit i na společnost Air Telecom.

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podnikům s významnou tržní silou podle článku 2 písm. a) povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména
  1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
  2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, zejména
  1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
  2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání.
  3. Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.
- d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nad rámec povinností podle odstavce 1 Úřad navrhuje uložit společností Telefónica, T-Mobile a Vodafone podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy i povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby

1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,

2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Úřad bude vynucovat plnění povinností vyplývajících ze Zákona.

4.3.1 Odůvodnění návrhu nápravných opatření

S ohledem na zkoumání v rámci analýzy Úřad v závěru konstatoval, že prokázal na relevantním trhu existenci podniků se samostatnou významnou tržní silou.

V rámci provedené analýzy Úřad dále prokázal, že postavení, které mají podniky s významnou tržní silou, jim umožňuje chovat se nezávisle na ostatních účastnících na trhu. To by mohlo mít za následek negativní vliv i na stanovení nepřiměřeně vysokých cen na souvisejícím maloobchodním trhu a s tím spojený i negativní dopad na koncové uživatele.

V souladu se závěry analýzy Úřad uloží všem podnikům se samostatnou významnou tržní silou společně povinnost průhlednosti, povinnost nediskriminace, povinnost přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům a povinnosti související s regulací cen. Společnostem Telefónica, T-Mobile a Vodafone pak také povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů.

Povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

Povinnost přístupu v případě propojení pro službu terminace volání bude povinnost uložena tak, aby bylo na velkoobchodní úrovni možné odebírat službu terminace volání u společností Air Telecom, Telefónica, T-Mobile a Vodafone. Takto uložená povinnost umožní ostatním podnikatelům poskytovat maloobchodní služby s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Povinnost průhlednosti

Podnikům s významnou tržní silou bude povinnost průhlednosti ve formě zveřejňování informací podle náležitostí stanovených OOP č. 7.

Takto uložená povinnost průhlednosti zvýší míru informovanosti jak subjektů, které chtějí vstoupit na trh, tak i těch již na trhu působících. Pozitivně se tím ovlivní možnost poskytování maloobchodních služeb s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Úřad nebude v rámci povinnosti průhlednosti ukládat povinnost zveřejňovat referenční nabídku propojení, a to s ohledem na skutečnost, že podnik, kterému bude uložena v rozhodnutí o uložení povinností povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona, bude povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Společnosti Telefónica, T-Mobile a Vodafone tak s ohledem na uložení povinnosti přístupu budou povinny takovou referenční nabídku zveřejnit.

Povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace bude uložena tak, aby byly uplatňovány rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele a těmto ostatním podnikatelům

byly poskytovány služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké jsou poskytovány uvedenými společnostmi pro služby vlastní.

Povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů

Tato povinnost úzce souvisí s regulací cen. Na jejím základě bude prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování a dále budou k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Regulace cen podle § 56 a 57 Zákona

Analýza prokázala, že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů v případě, že by nebyla uložena cenová regulace. Doposud totiž docházelo ke snížení ceny za službu terminace volání pouze prostřednictvím uložené cenové regulace, kterou Úřad aplikoval formou stanovení maximálních cen. Úřad konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písmene a) až e) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě.

4.3.2 Odůvodnění návrhu cenové regulace

V závěru kapitoly Ceny a ziskovost Úřad konstatoval, že by na relevantním trhu mohlo docházet k účtování nepřiměřeně vysokých cen za terminaci volání, které by znemožňovaly případným zájemcům vstup a soutěž na maloobchodním trhu VDTs. Důsledkem by byl negativní vliv na výši ceny na maloobchodním trhu v neprospěch koncových uživatelů. Úřad má proto za to, že bylo v souladu s § 57 odst. 1 Zákona prokázáno naplnění podmínek pro uložení povinností souvisejících s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona podnikům s postavením s významnou tržní silou.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu analýzy relevantního trhu s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS). Předseda ÚOHS zaslal dne 29. srpna 2013 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

ÚOHS ve své první připomínce, k návrhu Úřadu na asymetrické uložení povinnosti vedení oddělené evidence nákladů a výnosů společnostmi Telefónica, T-Mobile, Vodafone a nikoliv společnosti Air Telecom, navrhuje symetricky uložit tuto povinnost všem podnikům s významnou tržní silou, tedy právě i společnosti Air Telecom. Svůj návrh zdůvodňuje ÚOHS snahou získat data pro účely zajištění možnosti provádění ex post kontroly soutěžního chování jednotlivých subjektů z pohledu možného zneužití dominantního postavení zakázanými cenovými praktikami.

Zcela obecně je nejprve nutné zdůraznit, že Úřad je při provádění analýzy relevantních trhů a následném ukládání nápravných opatření vázán Zákonem a dále pravidly obsaženými v evropském regulačním rámci. Zákon v § 5 odst. 4 stanoví Úřadu povinnost řídit se při naplňování cílů regulace mimo jiné zejména zásadami objektivitu, transparentnosti a proporcionalitu a čl. 8 odst. 4 přístupové směrnice povinnost ukládat nápravná opatření s ohledem na povahu zjištěných soutěžních problémů. Z výše uvedeného tak Úřadu plynou omezení při návrhu nápravných opatření, která musí být řádně odůvodněná a směřovat k odstranění zjištěných (či potenciálních) soutěžních problémů. Jako klíčový soutěžní problém v cenové oblasti společný všem podnikům s významnou tržní silou identifikoval Úřad možnost účtování nepřiměřeně vysokých (excesivních) cen za terminaci a tento problém navrhl řešit uložení povinností souvisejících s regulací cen. Protože rozsah

zjištěných soutěžních problémů nebyl ze strany ÚOHS připomínkován, resp. nebyly Úřadu předloženy argumenty ve prospěch rozšíření tohoto rozsahu, nelze bez dalšího odůvodnění rozšiřovat ukládaná nápravná opatření a zvyšovat tím regulační zátěž dotčených operátorů. Úřad rovněž připomíná, že oproti předchozí analýze již dochází k rozšíření rozsahu nápravných opatření, a to právě o povinnosti související s regulací cen, které byly podle předchozí analýzy relevantního trhu uloženy pouze společností Telefónica, T-Mobile a Vodafone, a nikoliv i společností MobilKom (nyní Air Telecom). Úřad rovněž konstatuje, že nelze odůvodnit uložení jakýchkoli nápravných opatření odkazem na snahu zajistit podklady pro případné ex post hodnocení soutěžního chování ze strany ÚOHS. Úřad považuje rozsah navrhovaných nápravných opatření za přiměřený povaze zjištěných soutěžních problémů. Na základě výše uvedených důvodů se Úřad návrhu ÚOHS rozhodl nevyhovět.

Nad rámec této argumentace Úřad uvádí, že nápravné opatření ve formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů ukládá společností Telefónica, T-Mobile a Vodafone s dvojím úmyslem. Prvním je snaha zajistit část vstupů do nákladového modelu LRIC pro službu terminace volání ve veřejné mobilní telefonní síti. Druhým důvodem je snaha zajistit podklady pro ověření, že nedochází (resp. nebude docházet) k neodůvodněnému křížovému financování u největších SMP operátorů působících na relevantním trhu, u nichž by tak toto chování (a z něj teoreticky plynoucí protisoutěžní praktika ve formě stlačování marží) měla potenciálně největší (negativní) dopad na úroveň konkurenčního prostředí na souvisejícím maloobchodním trhu. Byť Úřad nepopírá, že obdobným (protisoutěžním) způsobem by se při stanovování cen svých služeb mohl chovat i nejmenší operátor s významnou tržní silou (tj. mohl by ve snaze získat větší tržní podíl křížově financovat své maloobchodní služby, čímž by se dopouštěli stlačování marží), Úřad mu povinnost vedení oddělené evidence nákladů a výnosů neukládá s ohledem na jeho malý tržní podíl a z toho plynoucí malý potenciál negativním způsobem ovlivnit úroveň konkurenčního prostředí¹⁸. Úřad však bude i nadále vyhodnocovat úroveň konkurenčního prostředí na posuzovaném relevantním trhu a je v případě potřeby připraven svůj postup přehodnotit.

ÚOHS v druhé připomínce, k návrhu Úřadu na asymetrické uložení povinnosti přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům společností Telefónica, T-Mobile, Vodafone a nikoliv společností Air Telecom, navrhuje výše jmenovanou povinnost uložit symetricky všem podnikům s významnou tržní silou, tj. i společnosti Air Telecom. ÚOHS souhlasí s tím, že je vyjednávací síla společnosti Air Telecom na trhu mobilní terminace výrazně slabší oproti ostatním subjektům. Nicméně ve své veřejné mobilní telefonní síti disponuje významnou tržní silou na tomto relevantním trhu, protože pro zákazníky terminující v této síti neexistuje reálný substitut.

Jak vyplývá z kapitoly 3.1.3 - Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu je motivace společnosti Air Telecom ke komerčnímu vyjednání propojení při poskytování služeb velkoobchodní terminace podstatně vyšší než u ostatních tří největších mobilních operátorů. Propojení do sítě této společnosti je poskytováno na komerční bázi a Úřadu nejsou avizovány žádné stížnosti, podněty, spory, které by vedly ke vzniku tržních problémů. Podle názoru Úřadu má společnost Air Telecom eminentní zájem propojit svoji síť se sítěmi jiného/jiných operátorů tak, aby bylo jeho účastníkům umožněno dovolat se účastníkům v jiných účastnických sítích, a naopak. Motivace společnosti Air Telecom, která na maloobchodním trhu zaujímá v porovnání s ostatními třemi mobilními operátory zanedbatelnou pozici, je tudíž odlišná od chování ostatních tří mobilních operátorů. Úřad proto nadále považuje uvalení nápravného opatření povinnosti přístupu k

---

¹⁸ To však neznamená, že by ze stejného důvodu bylo možné upustit například od ukládané povinnosti související s regulací cen, neboť v tomto případě Úřad kromě ochrany hospodářské soutěže sleduje i další cíl v podobě ochrany zájmů koncových uživatelů.

specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům na společnost Air Telecom považuje za nepřiměřené a neadekvátně zatěžující a připomínce ÚOHS nevyhověl.

Ve třetí připomínce ÚOHS doporučuje, aby Úřad bez zbytečného odkladu po vstupu nově vstoupivších subjektů na relevantní trh posoudil kritéria pro stanovení podnikem s významnou tržní silou, včetně případně následného uložení povinností stejných jako všem subjektům, které Úřad na základě provedené analýzy stanovil podniky s významnou tržní silou.

K této připomínce Úřad znovu potvrzuje záměr, uvedený v analýze, že vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude řešit v následné analýze a v případě zjištění tržních problémů využije svých oprávnění podle zákona k zajištění uplatňování symetrických cen na trhu.

ÚOHS dále s poukazem na přípravu analýzy trhu č. 8 navrhl ke zvážení zahrnutí služby volání do telefonní sítě pro služby na účet volaného do regulace.

Úřad připomínku ÚOHS vnímá jako příspěvek do diskuse na téma problému volání do telefonní sítě pro služby na účet volaného, avšak Úřad volání do telefonní sítě pro služby na účet volaného (SAC 800) nemůže zařadit do věcného vymezení RT č. 7, protože se nejedná o službu terminace volání, ale o případnou podmnožinu služby originace volání, jak konstatuje i BEREC ve zprávě o SRS (Special Rate Services)¹⁹, což by v tomto případě odpovídalo potencionálnímu zařazení na RT č. 8 – přístup a původ volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích či na RT č. 2 - původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě.

Závěrem ÚOHS navrhuje stanovit jednotný nákladový standard při stanovování cen terminace a v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů tak, aby byly náklady a výnosy při následné kontrole srovnatelné.

Oddělená evidence nákladů a výnosů se vede podle opatření obecné povahy, které stanoví metodiku účelového členění nákladů a výnosů a určuje strukturu vykazovaných informací (opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3 ve znění pozdějších změn; dále jen „opatření obecné povahy“), v souladu s § 86 odst. 3 Zákona. Toto opatření je obecně platné bez ohledu na konkrétní relevantní trh a služby na něm poskytované.

Oddělenou evidenci nákladů a výnosů nevede pouze podnik s SMP postavením, ale i poskytovatel univerzální služby, pro něhož je základním podkladem pro vyčíslení čistých nákladů vzniklých poskytováním dílčích služeb v rámci univerzální služby.

Opatření obecné povahy stanoví, že celková výše nákladů a výnosů z oddělené evidence musí odpovídat nákladům a výnosům vykazovaným ve výkazech sestavovaných v rámci roční účetní závěrky stanoveného podniku. Tento požadavek je v souladu i s doporučením Komise č. 2005/698/ES o odděleném účetnictví a systémech nákladového účetnictví, kde se uvádí, že v zájmu jednotnosti a integrity dat se doporučuje, aby byly finanční zprávy týkající se regulačních účtů konsolidovány do výkazu zisku a ztrát a výkazu vloženého kapitálu za podnik jako celek a rovněž se vyžaduje sesouhlasení oddělených regulačních účtů s účetní závěrkou operátora. Zavedení standardu „pure LRIC“ do systému oddělené evidence by bylo v zásadním rozporu s požadavkem souladu s finančním účetnictvím, neboť náklady v oddělené evidenci by byly vykazovány v jiné výši než náklady ve finančních výkazech roční účetní závěrky.

Stanovení nákladového standardu pro oddělenou evidenci musí být obecně platné na všechny služby poskytované operátorem, tedy na služby regulované i neregulované. Metoda „pure LRIC“ pro kalkulaci cen služeb terminace je založena na posledním přírůstku. Pokud bychom nákladový standard oddělené evidence stanovili na bázi „pure LRIC“, nedošlo

---

¹⁹ http://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/reports/338-berec-report-on-special-rate-services

by tak v oddělené evidenci k zohlednění společných a sdílených nákladů. Takto vykazované výsledky oddělené evidence by nebyly objektivní a provázané na finanční účetnictví. Lze tedy předpokládat, že takové výsledky by ani nezávislý kvalifikovaný subjekt (auditor) nemohl potvrdit jako správné, protože by se zcela ztratila vazba na výkazy roční účetní závěrky.

Náklady evidované v oddělené evidenci jsou skutečně vynaložené náklady stanoveného podniku, které byly pomocí alokačních klíčů přiřazeny k poskytovaným službám. Náklady kalkulované pomocí metody „pure LRIC“ jsou náklady hypotetického efektivního operátora, který buduje pouze efektivní kapacitu sítě a používá moderní technologie, které oceňuje současnými cenami. Uplatnit tyto principy „pure LRIC“ je možné pouze v inženýrském matematickém modelu bottom-up (zdola nahoru), ale není možné je promítat do oddělené evidence nákladů a výnosů.

Společnost Telefónica, která je SMP podnikem na všech relevantních trzích (č. 1 - 7) by vykazovala pro posouzení ziskovosti služeb poskytovaných na jednotlivých relevantních trzích neobjektivní údaje, které by nebyly provázané s účetnictvím. Rovněž pro regulaci cen služeb poskytovaných např. na trzích č. 2 a 4 se neuplatňuje metoda „pure LRIC“. Výnosy vykazované u daných služeb by tak nebyly srovnatelné s alokovanými náklady, což jako důvod svého požadavku ÚOHS uvádí.

Pro alokaci a vyčíslení čistých přírůstkových nákladů a pro kalkulaci cen slouží samostatný model. Využití samostatných modelů „pure LRIC“ pro kalkulaci cen za terminaci v návaznosti na Doporučení je běžné i v EU. Sama Evropská komise v návaznosti na Doporučení vyzývá země, které ještě neimplementovaly Doporučení do regulační praxe, aby urychleně vytvořily model „pure LRIC“ pro kalkulaci cen za terminaci.

Oddělená evidence slouží jako doplněk k uplatňování jiných regulačních opatření týkajících se např. nediskriminace či nákladové orientace.

Evropská komise doporučuje alokovat náklady, výnosy a vložený kapitál se zásadou původu nákladů vloženého kapitálu – metodou ABC (Activity Based Costing). Náklady se mají přiřazovat jednotlivým prvkům sítě a jednotlivým činnostem spojeným s provozem sítě a následně činnostem vykonávaným ve spojitosti s poskytováním služeb tak, aby bylo zřejmé jak jednotlivé prvky sítě a činnosti spotřebovávají příslušné zdroje a generují náklady. Tímto způsobem je zobrazena vazba mezi aktivitami, s nimi spojenými náklady a výstupy, a je tedy dodržen princip zachycení příčinné souvislosti nákladů a poskytovaných služeb. Tato zásada byla převzata do opatření obecné povahy a subjekty, které jsou povinny vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů jsou povinny ji dodržovat.

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) znovu konzultoval upravený návrh analýzy po vypořádání připomínek z opakované veřejné konzultace. Předseda ÚOHS zaslal dne 5. listopadu 2013 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

ÚOHS ve svém vyjádření opět, obdobně jako ve svém prvním vyjádření k návrhu této analýzy z 29. srpna 2013, navrhuje uložení povinnosti vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů na všechny operátory stanovené jako SMP, tedy i na společnost Air Telecom a.s. Svůj návrh ÚOHS odůvodňuje tím, že každý SMP operátor má ve své síti 100% tržní podíl a s ohledem na to ÚOHS považuje uložení této povinnosti za proporcionální.

Úřad tomuto návrhu nevyhověl a nadále setrvává na svém původním stanovisku, že rozšíření povinností ukládaných společnosti Air Telecom a.s. i o povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů by bylo nepřiměřeným regulačním opatřením, pro které Úřad neshledal důvody v rámci vyhodnocení potenciálních tržních problémů. Pro podrobnější zdůvodnění svého postoje v této věci se Úřad odkazuje na svou výše uvedenou argumentaci v rámci prvního kola připomínek ÚOHS Úřad si je vědom skutečnosti, že každý z SMP operátorů disponuje ve své síti 100% tržním podílem, to však ještě bez dalšího automaticky

neznamená, že jim bude ukládán plný rozsah nápravných opatření, tj. vč. takových, u nichž Úřad nedospěl k závěru, že mají potenciál přispět k nápravě zjištěných či potenciálních tržních problémů. S názorem ÚOHS, že je třeba uložit povinnost oddělené evidence všem SMP operátorům, se zjevně neztotožňuje ani Evropská komise, která návrh této analýzy relevantního trhu připomínkovala zejména v tom smyslu, že je třeba uložit všem SMP operátorům (tj. i společnosti Air Telecom a.s.) povinnost přístupu, ale nikoliv i povinnost oddělené evidence. Evropská komise např. v červnu 2013 ve svém rozhodnutí (SK/2013/1455) k notifikaci analýzy obdobného terminačního trhu (relevantního trhu č. 3) ze strany slovenského regulačního orgánu (TÚSR) vyzvala k uložení povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů pouze na „etablovaného provozovatele“, neboť jeho podklady slouží pro vstupy do modelu pure BU-LRIC (TÚSR v původním návrhu analýzy nenavrhl uložit tuto povinnost ani incumbentovi). Úřad znovu zdůrazňuje, že při cenové regulaci formou maximálních cen, kalkulovaných prostřednictvím metody „pure“ BU-LRIC v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU, tedy při výpočtu regulované ceny pro teoretického efektivního operátora využívajícího síť nové generace, postrádá povinnost vedení oddělené evidence u těch operátorů, jejichž podklady neslouží jako vstupy do nákladového modelu, smysl.

ÚOHS ve svém vyjádření k návrhu analýzy rovněž poukázal na předchozí návrh na zahrnutí služby volání do telefonní sítě pro služby na účet volaného. ÚOHS v této souvislosti poukazuje na dokumentu BERECu s tím, že národní regulátor má prostor pro rozhodování o zařazení dané problematiky do regulačního rámce relevantních trhů. ÚOHS proto očekává, že se Úřad touto problematikou bude nadále zabývat v souladu s minulým vypořádáním připomínky ÚOHS k této otázce.

Úřad v souvislosti s touto připomínkou ÚOHS potvrzuje, že se bude řešením problematiky tohoto typu volání zabývat, nikoliv však v rámci analýzy terminačních trhů. Tyto služby Úřad zahrnul do analýz velkoobchodních originačních trhů (trh č. 2 a trh č. 8).

V závěru svého vyjádření ÚOHS dodatečně reagoval (bez konkrétní připomínky) na vypořádání připomínky, kterou v rámci předchozího vyjádření (ze srpna 2013) uplatnil ve vztahu ke sjednocení nákladového standardu při stanovování cen terminace a v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů. Protože ÚOHS v této věci neuplatnil konkrétní návrh, odkazuje Úřad na vypořádání této připomínky z předchozí konzultace návrhu analýzy s ÚOHS.

Část E – Vypořádání připomínek

Dne 22. května 2013 se uskutečnilo pracovní jednání s odbornou veřejností ke zpracovanému návrhu analýzy relevantního trhu. Tímto pracovním jednáním Úřad konzultoval analýzu relevantního trhu nad rámec stanovený v § 130 Zákona. Připomínky operátorů směřovaly především k doplnění věcného vymezení trhu o originaci volání s přístupovými kódy 800 a k problematice uložení nápravných opatření i na terminaci mezinárodního volání ze zemí mimo EU. Úřad si na základě těchto podnětů vyžádal od operátorů dodatečné informace. Další připomínky operátorů se týkaly dalšího postupu Úřadu při vstupu nových operátorů, ať již MNO nebo MVNO. Podle § 130 Zákona Úřad následně tento návrh analýzy předložil k veřejné konzultaci.

Dne 29. května 2013 zveřejnil Úřad na svých internetových stránkách na diskusním místě výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/7/XX.2013-YY, trhu č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých mobilních telefonních sítích. Úřad obdržel ve stanovené lhůtě připomínky od 5 subjektů, a to společností T-Mobile Czech Republic a.s., Telefónica Czech Republic, a.s., Vodafone Czech Republic, a.s., PPF Mobile Services a.s a společností GTS Czech s.r.o. Úřad všechny připomínky vypořádal.

Připomínka společnosti T-Mobile se týkala nesouhlasu se záměrem Úřadu snížit cenu za ukončení (terminaci) volání v mobilní síti pod cenou terminace volání v pevné síti, a to v situaci, kdy Úřad hodlá vydat nové rozhodnutí o ceně za ukončení volání v pevné síti pro stávající SMP podnik (Telefónica) až po provedení a vydání analýzy relevantního trhu č. 3. T-Mobile navrhl posunutí účinnosti rozhodnutí o ceně za ukončení volání v mobilních sítích CEN/7/02.2013-2 do doby vydání, resp. účinnosti rozhodnutí o ceně za ukončení volání v pevné síti. Tento požadavek Úřad neakceptoval a ve vypořádání vysvětlil svůj postup s tím, že jeho záměrem, v zájmu zajištění uplatňování symetrických cen na trhu, je uložit povinnosti a uplatnit nově stanovenou maximální výši regulované ceny současně všem SMP podnikům bez ohledu na časový aspekt účinnosti vydaných cenových opatření.

Společnost Telefónica v první z připomínek upozornila na skutečnost, že předložená analýza ani nápravná opatření neřeší případ, kdy nový poskytovatel služby terminace vstoupí na relevantní trh. Úřad této připomínce vyhověl a v analýze uvedl předpoklad, že nově vstupující subjekt bude uplatňovat symetrickou cenu, jako podniky se SMP. Vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude Úřad řešit v následné analýze. ČTÚ zároveň do budoucna vyhodnotí, jakým způsobem se pokles regulované ceny za terminaci v EU promítl do změny maloobchodních cen za mezinárodní volání u tuzemských operátorů.

Podobnou připomínku jako společnost Telefónica uvedla i společnost PPF Mobile Services, v níž předpokládá při vstupu nového mobilního operátora, že Úřad uplatní přiměřené nápravné opatření. V rámci následné analýzy Úřad této připomínce částečně vyhověl a do kapitoly 3.6. Závěry k analýze trhu doplnil, že posoudí vstup nového operátora, u něhož očekává, že bude uplatňovat symetrickou cenu jako podniky se SMP. Vstup nového subjektu na trh a jeho stanovení SMP podnikem bude Úřad řešit v následné analýze. O nápravných opatřeních a cenové regulaci rozhodne Úřad dle konkrétní situace. V případě cenové regulace bude Úřad postupovat v souladu s Doporučením o terminačních sazbách (2009/396/ES).

V další připomínce společnost Telefónica (rovněž i společnost Vodafone) upozornila na problém, který představují vysoké a rostoucí ceny za terminaci v sítích operátorů mimo EU. Podle názoru společnosti Telefónica je pozice unijních operátorů vystavena nepřiměřenému tlaku ze strany ne-unijních operátorů, kteří v poslední době zvýšili nebo drží cenu za terminaci několikanásobně vyšší, než je reciproční cena, kterou dosud účtovali a účtují unijní operátoři z důvodu uplatněné regulace. Telefónica, v souvislosti s avizovaným dalším snížením cen za terminaci vyzvala Úřad k zohlednění tohoto stavu v nové připravované cenové regulaci. Úřad tuto připomínku akceptoval a po doplnění a vyhodnocení relevantních dat se rozhodl upravit rozsah navrhované cenové regulace tak, aby se nevztahovala na terminaci volání přicházejících ze zemí mimo oblasti Evropského hospodářského prostoru. V této věci postupuje Úřad analogicky jako v případě ART č. 3.

V další připomínce společnost Telefónica reagovala na to, že Úřad nepovažuje hlasové volání přes VoIP jako substitut k mobilnímu hlasovému volání. Úřad připomínce nevyhověl a zdůvodnil své stanovisko tím, že služby hlasového volání prostřednictvím IP protokolu je možné v současné době považovat spíše za komplement služeb hlasových a SMS. Dopady služeb OTT bude Úřad dále sledovat.

V poslední připomínce společnost Telefónica konstatovala, že 65 % podíl volání ve vlastní síti nemůže být indikátorem oslabování motivaci k uzavírání propojovacích smluv, protože zákazníci mají potřebu komunikovat s účastníky v jiných sítích. Úřad připomínku neakceptoval a nadále se domnívá, že v porovnání s jiným operátorem směřující převážnou část volání do sítí jiných operátorů, může být v případě operátora s takto vysokým podílem volání ve vlastní síti jeho motivace na uzavírání smluv, oslabena. Úřad nepopírá, že i tento operátor musí zajistit svým účastníkům propojení pro ukončení hovoru v sítích jiných

operátorů, ale existuje riziko diskriminačního nastavení podmínek propojení z důvodu dalšího posilování, popř. udržení potenciálu volání ve vlastní síti, a proto připomínku neakceptoval.

Společnost GTS Czech se v připomínkách vyjadřovala k věcnému vymezení trhu, do kterého navrhla zařadit i volání na účet volaného (SAC 800). Úřad tuto připomínku neakceptuje, protože v případě volání na účet volaného se nejedná o terminační službu volání, ale o případnou podmožinu služby originace volání. Úřad se bude nadále řešením tohoto problému zabývat a vyžádá si za tímto účelem další informace.

Společnosti Vodafone se v připomínkách obšírně vyjadřovala k regulaci MTR a upozornila, že v návrhu analýzy není dostatečně vysvětlen dopad (pozitiva a negativa) cenové regulace na trhu tak, aby byl dostatečně odůvodněn záměr uplatnění cenové regulace. Tuto připomínku Úřad neakceptoval, když považuje odůvodnění návrhu pro uložení cenové regulace v analýze za dostatečné. V tabulce vypořádání připomínek z veřejné konzultace Úřad detailně a konkrétně reagoval na všechny dílčí argumenty uvedené v této připomínce spol. Vodafone.

V poslední připomínce se společnost Vodafone vyjádřila k návrhu uložení povinnosti oddělené evidenci výnosů a nákladů, když zpochybnila její schopnost poskytnout informace o případném neodůvodněném křížovém financování. Úřad tuto připomínku neakceptoval, když pro účely posuzování křížového financování se primárně vychází z výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů v tabulkách uvedených v příloze č. 4 Opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se sktruktura vykazovaných informací, ve znění pozdějších předpisů, které musí vykázat za každou regulovanou službu podnik SMP, kterému byla povinnost vést oddělenou evidenci na daném relevantním trhu uložena. Co se týče časového vymezení cenové regulace, konkrétní podmínky stanovení cenové regulace včetně jejího časového vymezení budou stanoveny v rozhodnutí o ceně.

Kompletní znění vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek na [diskuzním místě](#).

Na základě nesouhlasu Komise s neuložením povinností umožnit účinný přístup na trzích terminace v sítích alternativního operátora, který byl označen jako podnik s významnou tržní silou, Úřad svůj návrh analýzy stáhl. Úřad připomínky Komise akceptoval, zapracoval do analýzy a přistoupil k II. fázi veřejné konzultace.

Dne 15. října 2013 zveřejnil Úřad na svých internetových stránkách na diskuzním místě výzvu k uplatnění připomínek k upravenému návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/7/XX.2013-YY, trhu č. 7 – ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích. Úřad obdržel ve stanovené lhůtě (5 dní) připomínky od 1 subjektu, a to společnosti T-Mobile.

Společnost T-Mobile v první připomínce nesouhlasí s postupem Úřadu, ohledně snížení ceny za terminaci hlasového volání v mobilní telefonní síti pod cenu terminace volání v pevné síti, které je důsledkem použití metody PURE LRIC. Úřad připomínku neakceptoval s tím, že tuto připomínku vypořádal již v prvním kole veřejné konzultace.

Ve druhé připomínce společnost T-Mobile navrhuje, aby Úřad ve věcném vymezení definoval mezinárodního volání pouze v rámci EHP, protože v kapitole Ceny a ziskovost je mezinárodní volání rozlišeno na volání v rámci EHP a mimo EHP, kdežto ve věcném vymezení to takto rozlišeno není.

Postup, kdy Úřad pro účely věcného vymezení zahrnul do trhu terminaci všech přichozích volání bez ohledu na jeho původ, umožnil Úřadu následně vyhodnotit kritérium

„Ceny a ziskovost“ právě i z pohledu podmínek při terminaci volání originovaných v / mimo EHP. To Úřadu umožnilo navrhnout odpovídající nápravná opatření tak, aby pro terminaci volání originovaná mimo EHP nebyla uplatněna povinnost související s regulací cen.

Úřad postupoval v souladu s Pokyny a Doporučením komise, kdy je možno zohlednit případné asymetrie trhu, s přihlédnutím k jejich závažnosti, a to buď přímo segmentací trhu, anebo uložení asymetrických povinností na základě vyhodnocení dotčených kritérií v rámci analýzy podniku s významnou tržní silou.

Kompletní znění vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek na [diskusním místě](#).

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 11. září 2013 byl návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Komise zaslala Úřadu k předloženému návrhu analýzy dvě žádosti o doplnění informací (tzv. „Request for Information – RFI“), a to podle článku 5(2) rámcové směrnice. Na obě žádosti (RFI) Úřad ve stanovené lhůtě odpověděl.

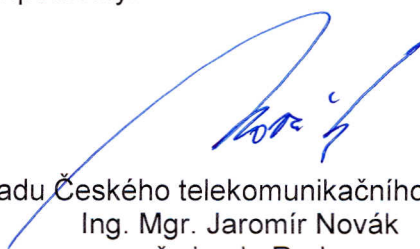
Požadovaná vysvětlení (RFI) se týkala především doplnění informací k notifikaci velkoobchodních terminačních sazeb a k aplikaci metodiky kontroly cen. Dále byly dotazy věnovány potvrzení či upřesnění informace, které služby byly/nebyly zahrnuty do věcného vymezení trhu. Část dotazů směřovala k vysvětlení uložení povinnosti přístupu pouze společnostem Telefónica, T-Mobile a Vodafone (nikoli Air Telecom). Dále se dotazy týkaly společností PPF Mobile Services a.s. a GTS Czech s.r.o. a jejich role na RT č. 7. Poslední část dotazů se týkala upřesnění uplatnění návrhu regulace cen z hlediska volání originovaných v rámci EU/EEA zemí a volání originovaných mimo tato území.

Dne 9. října 2013 Komise v rámci konferenčního hovoru navrhla Úřadu ve věci CZ/2013/1502, aby Úřad svůj návrh analýzy stáhl. Komise upozornila, že v opačném případě je připravena zahájit druhou fázi šetření podle článku 7a směrnice 2002/21/ES ve znění směrnice 2009/140/ES, z důvodů pochybností o slučitelnosti navržených opatření ČTÚ s právem EU s tím, že navrhovaná opatření by vytvořila překážku pro jednotný trh v případě, kdy nebude uložena povinnost umožnit účinný přístup i v síti společnosti Air Telecom. Komise svůj názor opřela o shodné argumenty, které ve vztahu k regulaci na terminačních trzích sdělila Úřadu v rámci procesu notifikace návrhu analýzy trhu č. 3.

Úřad návrh Komise analyzoval a dospěl k závěru, že pro další proces přípravy a projednávání analýzy trhu je třeba výše uvedený názor Komise akceptovat. Úřad proto dne 9. října 2013 oznámil Komisi, že předložený návrh analýzy RT 7 bere zpět, a následně zpracoval názor Komise do návrhu analýzy RT.

Dne 7. listopadu 2013 byl návrh analýzy relevantního trhu znovu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 9. prosince 2013 Komise sdělila, že k oznámenému návrhu opatření nevznáší žádné připomínky.

Za Radu Českého telekomunikačního Úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu